

***Statenstuk* 2012-553**

Definitief Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013-2016

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Cultuur en Economie op 5 december 2012
- provinciale staten op 19 december 2012
- fatale beslisdatum: 19 december 2012

Behandeld door mevrouw M. den Houting, telefoonnummer (0592) 36 54 71, e-mail
m.denhousing@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer A. van der Tuuk

Inleiding

Het voorliggende Provinciaal Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013–2016 is vermoedelijk de laatste beleidsvisie die wij voor de jeugdzorg opstellen. Gepland is dat vanaf 2015 de gemeenten verantwoordelijk worden voor alle jeugd- en opvoedhulp aan kinderen, jongeren en hun opvoeders. Dit beleidskader staat daarom in het teken van een zorgvuldige overdracht van onze jeugdzorgtaken. De overdracht vindt plaats aan de hand van de Drentse pilot jeugd, waarin alle betrokken partijen samenwerken. De deelnemers aan de pilot laten zich daarbij leiden door de notitie "*Als jeugd en toekomst tellen*". Deze notitie geeft de verschillende stappen aan die nodig zijn om tot een zorgvuldige overdracht te komen. Bovendien wordt een nieuw inhoudelijk fundament gelegd voor een succesvolle aanpak. Wij hebben dit meerjarenbeleidskader opgesteld voor een looptijd van vier jaar. Het biedt derhalve een kader voor ons provinciale beleid ook als de transitie wordt uitgesteld of helemaal niet doorgaat.

Het Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg is een document dat wettelijk iedere vier jaar aan de Ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Veiligheid en Justitie (V&J) wordt voorgelegd. Dit geldt ook voor de uitvoeringsprogramma's. Het Meerjarenbeleidskader bevat de kaderstellende grote lijnen en wordt daarom aangeboden aan uw staten. De ontwerpversie van dit Meerjarenbeleidskader (MJBK) is intussen bijgesteld na inspraak reacties en geactualiseerd. In de bijlage treft u de inspraaknotitie aan waarin staat aangegeven hoe wij de inspraakreacties hebben verwerkt. Hierbij leggen wij de definitieve versie ter vaststelling aan u voor. Na vaststelling wordt het stuk samen met het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2013 verzonden aan het Rijk en aan alle betrokkenen.

Speerpunten voor de periode 2013–uiterlijk 2016

In dit Meerjarenbeleidskader geeft de provincie aan hoe de wettelijke taken jeugdzorg worden uitgevoerd tot aan de transitie van de jeugdzorg voorzien per 2015. Met het Rijk is afgesproken dat wij ons houden aan de huidige wettelijke regelgeving, maar dat wij op onderdelen kunnen experimenteren met vernieuwende programma's. Het Rijk werkt aan een nieuwe wet die per datum transitie van kracht zal worden.

Drenthe bereidt zich, net als andere provincies, actief voor op de transitie van de jeugdzorg. In Drenthe vindt uitvoering van de transitie met gemeenten en organisaties plaats binnen de Drentse pilot jeugd. De hoofdlijnen van deze pilot en vooral de provinciale verantwoordelijkheden daarbinnen staan beschreven in dit Meerjarenbeleidskader. Binnen de pilot is gestart met het opstellen van een gezamenlijke visie op de jeugdzorg. Deze visie is vastgelegd in de notitie "*Als jeugd en toekomst tellen*". Deze notitie is inmiddels in alle Drentse gemeenteraden vastgesteld. De notitie is als bijlage toegevoegd aan dit Meerjarenbeleidskader jeugdzorg.

Advies

1. Het definitief Meerjarenbeleidskader vaststellen.
2. Het definitief Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013–2016 aan de Ministeries van VWS en V&J verzenden.

Beoogd effect

- Duidelijkheid naar alle partners over onze ambities voor de jeugdzorg in deze periode en over de gewenste resultaten van de samenwerking.
- Een positieve uitwerking op de kwaliteit en vraaggerichtheid van de Drentse jeugdzorg en op het effect ervan voor jeugdigen en ouders.

Zowel het Meerjarenbeleidskader jeugdzorg als de Uitvoeringsprogramma's jeugdzorg worden zo opgesteld dat het documenten worden die voor alle partijen duidelijkheid geven over het te voeren en gevoerde beleid, medeoverheden als het Ministerie van VWS en gemeenten, medefinanciers als het zorgkantoor en partners in de jeugdzorg.

Argumenten

Verzocht wordt in te stemmen met het definitief Meerjarenbeleidskader jeugdzorg, zodat het verzonden kan worden aan de Ministeries van VWS en V&J zodat wij aan de verplichting in de planning en controlcyclus in de jeugdzorg voldoen.

Uitvoering

Tijdsplanning

Niet van toepassing.

Financiën

In het Meerjarenbeleidskader jeugdzorg wordt geen financiële paragraaf opgenomen. Deze is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2013. Voor ons beleid krijgen wij van het Rijk twee doeluitkeringen: een van het Ministerie van VWS voor Toegangstaken Bureau Jeugdzorg, het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en het zorgaanbod en een vanuit het Ministerie van V&J voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De doeluitkering van het Ministerie van V&J is strak geormerkt en kent een PxQ (Prijx x Quotiënt) financiering (T-1). Daarmee kunnen wij de wettelijke taken jeugdbescherming en jeugdreclassering adequaat financieren.

Het Ministerie van VWS geeft in de transitieperiode de nodige ruimte bij het inzetten van de middelen. Voornaamste voorwaarde is dat er geen wachtlijsten zijn langer dan negen weken en geen lange doorlooptijden, zodat wij iedere jeugdige kunnen voorzien van een passend aanbod.

De bedragen van deze doeluitkeringen worden met 10% gekort in 2015 zodra ze worden overgeheveld naar gemeenten. In het nieuwe regeerakkoord van het Kabinet Rutte II wordt nog een extra korting van 5% aangekondigd. Wij bereiden ons hierop met gemeenten voor. Het is nu nog niet duidelijk of een nieuw Kabinet in de periode 2013–2014 nog gaat korten op de doeluitkeringen.

Op 10 juli jl. kregen provincies/GSR's onverwacht een brief van het Ministerie van VWS waarin een extra korting werd aangekondigd per 2013 van 2,65% ten gevolge van afspraken uit het Lenteakkoord. Dit betekent voor Drenthe een korting van € 900.000,--. Wij hebben bezwaar aangetekend tegen deze aangekondigde korting. In het Uitvoeringsprogramma 2013 hebben wij aangegeven hoe wij deze mogelijke korting gaan verwerken.

Extern betrokkenen

Het Meerjarenbeleidskader is in de inspraakronde actief besproken met gemeenten en relevantie uitvoeringsorganisaties.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Definitief Meerjaren Beleidskader Jeugdzorg 2013 - 2016
2. Aanbiedingsbrief aan het ministerie van VWS
3. Inspraaknotitie

Assen, 21 november 2012

Kenmerk: 47/3.1/2012007755

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter

drs. M.-A.D. van Nieuwpoort, secretaris

coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 21 november 2012, kenmerk 47/3.1/2012007755;

BESLUITEN:

- I. het definitieve Meerjarenbeleidskader jeugdzorg 2013–2016 vast te stellen;
- II. het definitieve Meerjarenbeleidskader jeugdzorg 2013–2016 te verzenden aan de Ministeries van VWS en V&J.

Assen, 19 december 2012

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

coll.

Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013-2016

provincie Drenthe

Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013-2016

Provinciale staten van Drenthe
19 december 2012

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

	Voorwoord	4
	Inleiding	5
1	Provinciale taken	7
1.1	Uitvoering Toegangstaken BJZ	7
1.2	AMK	7
1.3	Jeugdbescherming/jeugdreclassering	8
1.4	Zorgaanbod	10
1.5	Wachtlijsten in de jeugdzorg (meer jeugdigen helpen voor hetzelfde geld)	13
1.6	Kwaliteits- en cliëntenbeleid	14
1.7	Onderwijskansen-jeugdzorg	15
2	Transitieplan	17
2.1	Inleiding	17
2.2	Landelijk kader	17
2.3	Van denken naar doen	18
2.4	Opdrachten voor de regio's	20
2.5	Opdrachten bovenlokaal	21
2.6	Resultaat	22
2.7	Regioplannen	23
2.8	Begroting	24
3	Financieel kader	25
3.1	Algemeen	25
3.2	Doeluitkering Jeugd	26
3.3	Financiële verantwoording	27
	Bijlagen	29
1	Risicoparagraaf	30
	Afkortingenlijst	32
	Verklarende begrippen	33

Voorwoord

Voor ons, als provincie, is het voorliggende beleidskader jeugdzorg 2013-2016 de laatste beleidsvisie die wij voor de jeugdzorg hebben opgesteld. Vanaf 2015 nemen de gemeenten het stokje over en worden zij verantwoordelijk voor alle jeugd- en opvoedhulp.

Ik vind dat een goede ontwikkeling. Gemeenten staan als overheid dicht bij hun inwoners. Zij weten als geen ander wat er leeft onder jeugdigen en hun ouders. Zij kunnen daarom ook goed antwoord geven op vragen als: Wat gaat goed en wat gaat minder goed? Waar zien we mogelijkheden en oplossingen? Wie kunnen daar een rol in spelen? Gemeenten zijn al verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Door decentralisatie van bevoegdheden op een breed terrein beschikken de gemeenten straks over instrumenten om een samenhangende en vernieuwende aanpak te ontwikkelen.

Deze overdracht betekent niet dat we als provincie ons werk niet goed hebben gedaan. We kunnen met trots terugkijken op de periode vanaf 1992 waarin we onze wettelijke taken hebben uitgevoerd. Kenmerkend voor onze aanpak was en is de ontwikkeling van beleid in nauwe samenwerking met alle partners die een rol spelen in de hulp aan jeugdigen en hun ouders. Ik noem de uitvoerende instellingen, gemeenten, belangenbehartigers en niet in de laatste plaats de cliënten zelf. Drenthe is een kleinschalige provincie waarin partijen elkaar over het algemeen gemakkelijk weten te vinden. Vernieuwingen en experimenten vinden hier een voedzame bodem. Onze aanpak heeft zelfs landelijke bekendheid gekregen onder de naam ‘het Drentse model.’

Hieruit kwamen bijvoorbeeld de lokale toegangen jeugdzorg voort die we gerust als voorlopers van de huidige Centra voor Jeugd en Gezin mogen bestempelen. Maar ik kan meer positieve voorbeelden noemen, zoals de verschuiving van zware hulpvormen naar lichtere, vaak ambulante hulp, de uitvoering van vernieuwende opvoedprogramma's, resultaat gericht meten, de vele pleegzorgvarianten en de aandacht voor de veiligheid van het kind. Wachtlijsten kennen we nauwelijks in onze provincie. Al met al mooie resultaten die we met zijn allen hebben bereikt.

De opdracht waar de provincie nu voor staat is te zorgen voor een goede overdracht aan de gemeenten. Dit beleidskader geeft hiervoor de contouren en randvoorwaarden aan. De stapsgewijze uitwerking van de overdracht vindt plaats via de Drentse pilot jeugd waarin alle betrokken partijen nauw samenwerken. Deze partijen hebben zich gebonden aan een gezamenlijke visie die is vastgelegd in de notitie ‘Als jeugd en toekomst tellen.’ Deze visie behelst niet alleen een zorgvuldige overdracht, maar biedt tegelijkertijd een nieuw inhoudelijk fundament voor de hulp aan jeugdigen en hun ouders, onder het motto: Nabij zijn en aansluiten met positief jeugdbeleid.

De overdracht van de jeugdzorg naar gemeenten zie ik als een uitdaging om in gezamenlijkheid te werken aan nog betere hulp voor jeugdigen en hun ouders. En dat is toch waar het in de eerste plaats om gaat. Dit laatste beleidskader zal ons daarbij helpen.

Ard van der Tuuk,
gedeputeerde jeugdzorg van de provincie Drenthe

Inleiding

Het voorliggende Provinciaal Beleidskader Jeugdzorg 2013-2016 is de laatste beleidsvisie die wij voor de jeugdzorg opstellen. Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugd- en opvoedhulp aan kinderen, jongeren en hun opvoeders. Dit beleidskader staat daarom in het teken van een zorgvuldige overdracht van onze jeugdzorgtaken. De overdracht vindt plaats aan de hand van de Drentse pilot jeugd waarin alle betrokken partijen samenwerken. De deelnemers aan de pilot laten zich daarbij leiden door de notitie ‘Als jeugd en toekomst tellen’. Deze notitie geeft de verschillende stappen aan die nodig zijn om tot een zorgvuldige overdracht te komen. Bovendien wordt een nieuw inhoudelijk fundament gelegd voor een succesvolle aanpak.

Provinciale taken

Voor deze beleidsperiode geven we aan welke taken we nog uitvoeren, op welke wijze we dat doen en wat de gevolgen van de overdracht voor deze taken zijn.

We gaan in op de volgende onderdelen.

- Toegangstaken
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
- Zorgaanbod
- Kwaliteits- en cliëntenbeleid
- Onderwijskansen-jeugdzorg

Voor toegangstaken geldt dat zij worden ondergebracht bij de CJG's en de gebiedsteams. Personeel blijft in dienst van Bureau Jeugdzorg totdat de overdracht is afgerond. Waar mogelijk worden indicatiestellingen vervangen door verwijzingen. Een aantal voorzieningen, waaronder het AMK, gaan we bovenlokaal organiseren. Gemeenten geven aan hoe het aanbod lokaal wordt ingevuld. Verder starten we een aantal vernieuwende trajecten in de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Vernieuwingen in het zorgaanbod blijven we ondersteunen, zodat jeugdigen veilig en gezond kunnen opgroeien. We willen de grote instroom terugdringen door een preventieve aanpak. Het voorkomen van wachtlijsten houdt onze aandacht. Met behulp van prestatie-indicatoren maken we afspraken over een effectief en efficiënt aanbod. Financiering van het zorgaanbod gaat plaatsvinden op basis van het aantal unieke cliënten, in relatie tot het aantal benodigde bekostigingseenheden.

Wij stimuleren gemeenten om de betrokkenheid van cliënten bij het jeugdzorgbeleid te bevorderen. Belangrijke partners daarbij zijn: cliëntenraad en klachtencommissie, cliëntvertrouwenspersoon, stichting Pleegwijzer en Inspectie Jeugdzorg. Verder hechten wij veel waarde aan een Verklaring omtrent het gedrag (VOG) van medewerkers en HKZ certificering van Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders.

Op het gebied van onderwijskansen-jeugdzorg hebben wij geen wettelijke taak. Samen met gemeenten zetten we ons in voor een goede afstemming tussen lokaal onderwijs en lokaal jeugd-beleid.

Transitieplan

Het transitieplan is een uitwerking van de visienotitie ‘Als jeugd en toekomst tellen’ en van de landelijke transitieagenda. Het rijk heeft onze provincie aangemerkt als één van de koploper-regio's. Uitvoering van de overdracht vindt plaats via de Drentse pilot jeugd.

De inzet van gemeenten en provincie is erop gericht om de verschillende onderdelen van de brede jeugdzorg bij elkaar te brengen rond de natuurlijke leefroutes van jeugdigen en hun gezinnen. Hierdoor komen zorg dicht bij huis en samenhangende ondersteuning gemakkelijker tot stand. Waar nodig komen op bovenlokaal niveau afspraken tot stand over financiering van de verschillende zorgvormen. De Drentse monitor jeugd en praktijkonderzoek maakt de resultaten van de zorg meetbaar.

De toegang tot de jeugdzorg krijgt gestalte binnen de lokale zorgstructuur en de gebiedsteams. Deze teams bestaan uit generalisten die snel gespecialiseerde zorg en deskundigheid nabij kunnen halen. Vormen van gemeentelijke samenwerking zijn nodig om (specialistische) zorg in te kunnen kopen.

Voor 2013 en 2014 stellen wij autonome middelen (jaarlijks € 350.000,-) beschikbaar voor uitvoering van de pilot. Van gemeenten verwachten we in die periode een zelfde bijdrage.

Financieel kader

In de afgelopen beleidsperiode hebben we de inkomsten en uitgaven in evenwicht kunnen brengen. Daarmee is een stevig financieel fundament ontstaan. Dat is ook nodig, omdat we voor de komende jaren rekening moeten houden met financieel zwaardere tijden. Bovendien zijn voor de overdracht extra middelen nodig.

Tot uiterlijk 1 januari 2016 ontvangen we een doeluitkering om onze wettelijke taken uit te voeren. Deze middelen wendden we aan voor: wettelijke taken BJZ (o.a. justitiële taken), Toegangstaken en Advies en Meldpunt Kindermishandeling bij BJZ, ontwikkeling zorgaanbod bij zorgaanbieders, kosten overdracht waaronder het op vraag van gemeenten inrichten van een expertise/ ondersteuningspunt en cliëntenbeleid.

Aan jeugdzorgmiddelen is naar verwachting jaarlijks in totaal ca. € 40,- miljoen beschikbaar, uitgaande van ongewijzigd beleid. In juli 2012 werden we onverwacht geconfronteerd met een extra korting op het VWS budget van 2.65% per 2013. Dit betekent dat er € 900.000,- minder te besteden is. We hebben bezwaar gemaakt tegen deze korting.

In de afgelopen periode is landelijk gewerkt aan een nieuw systeem (jaardocument, zie hfst. 3.3) van financiële verantwoording. Yorneo maakt hiervan inmiddels gebruik. Voor BJZ is landelijk afgesproken om nog gebruik te maken van het bestaande systeem.

1 Provinciale taken

1.1 Uitvoering Toegangstaken BJZ

Bureau Jeugdzorg verricht verschillende taken die in samenhang worden uitgevoerd.

Toegangstaken

- Indicatiestelling
- Aanmelding
- Gespecialiseerd casemanagement
- Voorlichting/service/deskundigheidsbevordering

Samen met gemeenten worden toegangstaken vanaf 2011 ingevuld binnen de CJG's. In de regioplannen van de Drentse Pilot Jeugd¹ leggen we vast welke taken op welke schaal en in welke fases worden ingebracht in het CJG en de gebiedsteams. In de regioplannen nemen we een fasering en spoorboekje op om onder andere cliëntroutes duidelijk in beeld te brengen. Wij blijven als provincie de eerst verantwoordelijke overheid en financier voor de taken BJZ. De medewerkers blijven in dienst van BJZ, totdat het landelijk transitieplan aangeeft dat er een overdracht moet plaatsvinden. Taken waarvan duidelijk is dat gemeenten die niet willen overnemen² bouwen we in de transitieperiode verder af. Onderzocht wordt of een deel van de toegangstaken (gespecialiseerd casemanagement) op regionale dan wel provinciale schaal beschikbaar moet blijven. Het gespecialiseerd casemanagement zal verder moeten worden verbonden met de coördinatie van zorg in de CJG's en het zorgaanbod zodat er niet te veel schakels zijn voor de jeugdige. De ombouw van indiceren naar verwijzen werken we ook binnen de pilot verder uit. Goede afstemming met het rijk is door de juridische kwetsbaarheid van groot belang.

1.2 AMK

- Voorlichting
- Advies & consult
- Melding

De transitieagenda van het rijk³ geeft duidelijk aan dat het AMK op bovenlokaal niveau (Drentse of regionale) vorm moet krijgen. Het AMK moet ook aansluiten bij de Meldpunten Huiselijk Geweld (nu ondergebracht bij GGD Drenthe). We zullen ervoor zorgen dat er specifieke aandacht blijft voor kindermishandeling. Gemeenten moeten uiterlijk in 2013 bepalen waar en hoe functies van het AMK een plek krijgen in het aanbod. Wij hebben het AMK/Servicebureau gevraagd om de zogenaamde RAAK-trainingen en trainingen in het gebruik van de meldcode kindermishandeling te geven aan onder meer CJG ketenpartners, onderwijs en artsen. BJZ Drenthe voert de trainingen samen met de GGD (Steunpunt huiselijk geweld) uit. In 2013 of 2014 moeten deze trainingen door de deelnemende instellingen zelf worden betaald.

---

1 Zie verder Hoofdstuk transitie

2 Een overzicht van alle Toegangstaken wordt daartoe opgesteld

3 Transitie agenda Rijk d.d. mei 2012

We zullen kijken of de trainingen een plaats kunnen krijgen in de opleidingsplannen van de CJG's en het ondersteuningspunt POD/VOD.

1.3 Jeugdbescherming/jeugdreclassering

De uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering is een wettelijke taak. Hierbij hoort ook het bestuurlijk of casus overleg met ketenpartners als Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en politie.

Per 2012 bestaat er een heldere kostprijs voor de onderdelen die het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) financiert. Het ministerie werkt aan certificering, waarmee we kwaliteit en beschikbaarheid van het aanbod kunnen waarborgen. Gezien de landelijke afspraken⁴ is een bundeling van jeugdbeschermingstaken op bovenlokaal niveau gewenst. In de Drentse Pilot jeugd is namens de portefeuillehouders een opdracht verstrekt om in samenwerking met BJZ verschillende scenario's te onderzoeken.

1. Samenwerking in Noordelijk verband met BJZ Groningen/Fryslan en/of Overijssel die leidt tot een Noordelijke Stichting Jeugdbescherming.
2. Als zelfstandig en gecertificeerd onderdeel aanhaken bij een Drentse organisatie.

Belangrijk punt voor beide opties is dat we nauw aansluiten bij de lokale CJG's/gebiedsteams.

Vernieuwende trajecten in de jeugdbescherming/jeugdreclassering

Wij starten in 2013 en 2014 met de uitvoering van de volgende trajecten:

- Implementatie van nieuwe werktarieven jeugdbescherming en jeugdreclassering
Met het ministerie van V&J is eind 2011 een bestuurlijk akkoord gesloten over de werktarieven jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dit betekent helderheid voor de netwerk- en trajectberaden en de nieuwe methodiek voogdij. Voor andere onderdelen is de bestedingsruimte nog niet bekend. Bovendien is nog niet duidelijk hoe de middelen over de provincies worden verdeeld.
- Gedragsbeïnvloedende maatregel
Rechters kunnen op grond van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen een gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM) opleggen. De GBM is bedoeld voor jongeren voor wie opsluiting een te zware straf is, terwijl een voorwaardelijke straf te licht zou zijn. De gedragsmaatregel houdt een uitbreiding van de sanctiemogelijkheden in. De voorgenomen wijziging van artikel 77c van de Wetboek van Strafrecht maakt het mogelijk toepassing van het jeugdstrafrecht uit te breiden van 21 naar 23 jaar. Hiermee ontstaat ook de mogelijkheid tot het opleggen van een gedragsmaatregel uit te breiden. De gedragsmaatregel, die straf en zorg combineert, biedt ook voor jongvolwassenen een geschikte juridische basis om de nodige gedragsverandering te bereiken.
- Nieuwe werkwijze voogdij
Vanaf 2010 is gewerkt aan invoering van de nieuwe voogdijmethode. In 2012 is BJZ Drenthe hiermee daadwerkelijk gestart. De methode heeft als doel de overdracht van de voogdij van Bureau Jeugdzorg naar natuurlijke personen (pleegouders of gezinsvoogd) te stimuleren. Hierdoor ontstaat een verlaging van de caseload per gezinsvoogd die leidt tot minder uithuis-

4 Landelijke transitie agenda Rijk, VNG, IPO april 2012

plaatsingen en tot kortere ondertoezichtstellingen (OTS). Een ander doel is dat één methodiek voor de gezinsvoogdij tot stand komt. Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelen en heeft hiervoor een plan van aanpak opgesteld. Het is onze taak hierop toe te zien en te zorgen voor de randvoorwaarden. In de doeluitkering zijn middelen opgenomen voor regionale implementatiekosten, scholing en projectsubsidie. Daarnaast ontvangt Jeugdzorg Nederland vergoedingen voor landelijke implementatiekosten.

- Werkboek jeugdreclassering

De rechter legt jeugdreclassering voor een bepaalde periode op. In die tijd kan de jongere bewijzen dat hij of zij zich wél goed kan gedragen en iets van het leven wil maken. Uitvoering vindt plaats door de afdeling jeugdreclassering van BJZ.

Er zijn 3 vormen van reclassering: Standaard, ITB Criem en Harde Kern. ITB-Criem is speciaal gericht op jongeren met ouders die afkomstig zijn uit een etnische minderheidsgroep. ITB Harde Kern is een streng programma voor jongeren die ernstige delicten hebben gepleegd of veelpleger zijn. Na afloop van de periode wordt bekeken of de jongere de doelen heeft gehaald. Gaat hij of zij tussentijds de fout in, dan moet de medewerker van de jeugdreclassering dat aan justitie melden en volgt alsnog straf.

- Risicomanagement ondertoezichtstelling (OTS)

In april 2011 heeft de Inspectie Jeugdzorg een hertoets uitgevoerd bij BJZ Drenthe. Hieruit blijkt dat risicomanagement inmiddels voldoende systematisch wordt toegepast voor jeugdigen die onder toezicht zijn gesteld. De inspectie is positief over de verbetering die is gemaakt bij het inschatten van risico's en bij de overdracht van ondertoezichtstellingen. Wel heeft de inspectie nog een aantal aanbevelingen voor verdere verbeteringen. Wij zien erop toe dat BJZ Drenthe deze aanbevelingen opvolgt.

- Doorlooptijden OTS

Elke jeugdige moet de kans krijgen veilig en gezond op te groeien. Dat betekent dat zijn of haar belang voorrang krijgt boven dat van de ouder of opvoeder. Als een kind in zijn ontwikkeling wordt bedreigd en de hulpverlening stagneert of niet op gang komt, grijpt BJZ in. De inperking van de rechten van ouders of jeugdigen via een OTS moet wel zo kort mogelijk zijn. Bij de uitvoering van de OTS stelt BJZ Drenthe kwaliteitseisen aan de stappen die gezet moeten worden. Te bereiken resultaten zijn onder andere: kortere doorlooptijden, minder en kortere uithuisplaatsingen en meer doeltreffendheid van de maatregel. De gemiddelde duur van een OTS is in Drenthe momenteel zo'n 2,5 jaar.

- Netwerk- en trajectberaden

Voor het terugdringen van recidive onder jongeren is een effectieve, sluitende en passende nazorg belangrijk. Door invoering van het zogenaamde netwerk- en trajectberaad is er betere en intensievere samenwerking tussen de ketenpartners in de regio ontstaan. Deze beraden vormen een vaste overlegstructuur waarin de ketenpartners gezamenlijk zorgen voor een sluitende begeleiding voor alle jongeren die in een Justitiële jeugdinrichting (JJI) terecht komen. Tijdens het netwerkberaad wordt informatie over de jongere verzameld, geschat hoe lang hij nog in de JJI verblijft en worden heldere afspraken gemaakt over nazorg. In het trajectberaad worden afspraken gemaakt over de begeleiding van de jongere en zijn ouders. Dit beraad vindt niet plaats binnen de JJI, maar in de regio waar de jongere woont. De gemeente speelt hierin ook een rol. Wij krijgen van het ministerie van V&J middelen (doeluitkering) voor structurele financiering van de netwerk- en trajectberaden.

- Generiek Casuoverleg Ondersteunend Systeem(GCOS)

Het GCOS is een informatiesysteem dat samenwerkingsverbanden van de veiligheidshuizen ondersteunt. Het GCOS vervangt het Nazorg Jeugd systeem dat partijen in de jeugdstrafrecht-keten gebruikten. Door middel van koppelingen – voor zover de gebruiker daartoe is gemachtigd – wordt informatie uit de bronsystemen opgehaald en weergegeven. Informatie over een casus wordt opgeslagen, zoals informatie over betrokkenen, locatie van de melding en afspraken die betrokken instellingen hebben gemaakt. Instellingen leggen informatie over uitvoering en voortgang van afspraken vast in hun eigen informatiesystemen. Door bundeling van informatie ontstaat een beter beeld van de situatie en kan de aanpak gericht worden ingezet. Betrokken partijen als politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en Ministerie van V&J kijken of verdere uitbreiding mogelijk is. Wij zien erop toe dat BJZ Drenthe dit nieuwe systeem goed gaat uitvoeren. We zullen in het IPO aankarten dat de Drentse gemeenten graag op landelijk niveau via het VNG betrokken willen worden bij deze trajecten.

- Toekomst BJZ Drenthe

Onderzoeken van Ernst en Young, Deloitte en de Algemene Rekenkamer hebben laten zien dat BJZ Drenthe in de huidige vorm te klein is om zelfstandig te functioneren. Het ministerie van V&J heeft ons verzocht na te gaan hoe BJZ Drenthe door schaalvergroting meer rendabel kan werken. De noodzaak daartoe wordt versterkt doordat steeds meer werkers vanuit de Toegang binnen CJG-netwerken actief zijn. Dit maakt de overhead van BJZ Drenthe relatief groter. In overleg met BJZ Drenthe wordt al in de transitiefase gewerkt aan een meer rendabele manier van werken. Wij geven binnen de opdracht zoals die is verstrekt in de Drentse Pilot jeugd BJZ Drenthe de opdracht na te gaan of samenwerking inzake justitietaken op noordelijke schaal haalbaar en gewenst is.

Daarnaast onderzoeken we in afstemming met gemeenten wat de opties zijn ten aanzien van de Toegangstaken en het AMK. Gemeenten hebben een voorkeur voor het inbrengen van de Toegangstaken BJZ in hun CJG's en denken aan het samengaan van AMK en de steunpunten Huiselijk Geweld.

De Provincie is eindverantwoordelijk voor een definitieve vormgeving in de transitiefase. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting per transitiedatum.

1.4 Zorgaanbod

Vanaf 2015 gaan de activiteiten van de jeugdzorg over naar gemeenten. Het gaat om activiteiten zowel in het lokale veld als binnen provinciale jeugdhulp, organisaties voor kinderen met een licht verstandelijke beperking en jeugd-GGZ. Tot de overdracht voeren wij onze wettelijke taak op het huidige niveau uit. Wij richten ons op resultaten waarvan we de kwantiteit en kwaliteit kunnen meten.

Onze verantwoordelijkheid

Wij zijn er verantwoordelijk voor dat alle jeugdigen in Drenthe hun aanspraak op provinciaal gefinancierde jeugdzorg binnen de wettelijke termijnen kunnen realiseren (toereikend zorgaanbod), waarbij:

- er in geval van crisis binnen 24 uur in crisisopvang wordt voorzien;
- jeugdigen na indicatiestelling binnen 9 weken worden geholpen. Langer wachten kan alleen als Bureau Jeugdzorg dit inhoudelijk verantwoord vindt.

Onze taak

Wij willen jeugdigen helpen om binnen de gegeven mogelijkheden veilig en gezond op te groeien. Daarbij is het onze taak om met jeugdhulpverleners afspraken te maken over een efficiënt en effectief zorgaanbod. Uitgangspunt is inhoudelijke vernieuwing binnen de verschillende opvoedmilieus (stepped care gedragsproblemen). Hiervoor maken wij gebruik van:

- de visie ‘Als jeugd en toekomst tellen’ (gezamenlijke ambities);
- de opdracht aan zorgaanbieders;
- kwaliteitseisen en subsidie-/inkoopbeleid;
- prestatie-indicatoren.

Wij zullen ontwikkelingen en vernieuwingen steunen en stimuleren, zolang deze niet ten koste gaan van ons hoofddoel: behoud van de kwaliteit van uitvoering van de wettelijke taken.

Visie, gezamenlijke ambities

Wij kiezen voor een zorgaanbod waarin de nadruk ligt op een verdere verbetering van de effectiviteit, verkorting van de behandelduur en integratie in de keten. Hierdoor kunnen we de grote instroom in de provinciale jeugdzorg opvangen en wachtlijsten blijven voorkomen. De ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en de door ons gesubsidieerde instellingen analyseren en monitoren wij periodiek. Wij maken hiervoor gebruik van beleidsinformatiedocumenten, rapportages en onderzoeken.

Opdracht aan zorgaanbieders

De door ons gefinancierde zorgaanbieders bieden zorg op indicatie die past binnen de doelen die BJZ in het indicatiebesluit heeft beschreven en binnen de mogelijkheden van de jeugdige en de ouders/opvoeders.⁵ Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor hun kinderen, maar het opvoedmilieu bestaat ook uit de wijk, buurt, opvang en school. Het ‘ketenniveaumodel’ helpt ouders en jeugdigen hun eigen kracht te benutten bij het oplossen of draaglijk maken van problemen. Zij zijn eigenaar van het probleem én de oplossing. Daarom worden zij actief betrokken bij het opstellen van een trajectplan dat voorziet in maatwerk, gebaseerd op de vraag van jeugdigen en ouders. Deze trajectmatige benadering draagt bij aan efficiënte zorgverlening. Er is alleen sprake van uithuisplaatsing als de problematiek of veiligheid dat vereist. De uithuisplaatsing moet zo kort mogelijk zijn.

Het zorgaanbod is vernieuwend, denk aan vormen van zorg zonder indicatie. Hierbij is wel tussenkomst van BJZ Drenthe noodzakelijk.

Steeds vaker wordt gevraagd om ondersteuning van professionele opvoeders binnen kindercentra en onderwijs en van professionals in de CJG’s die werken in buurten, ziekenhuizen, consultatiebureaus en Speciaal Basisonderwijs. Zorgaanbieders ontwikkelen en voeren daarom vernieuwende zorgprogramma’s uit binnen de verschillende opvoedmilieus.

Kwaliteitseisen en subsidie-/inkoopbeleid

Zoals beschreven in de Wet op de jeugdzorg moet zorg doeltreffend en doelmatig zijn en afgestemd op de behoefte van de cliënt, zoals beschreven in het indicatiebesluit van BJZ. Zorgaanbieders zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke vulling van de zorg. Om meer ruimte te geven aan de professionals van de zorgaanbieders hebben wij in de vorige beleidsperiode besloten dat BJZ Drenthe niet langer ‘omvang en duur’ in het indicatiebesluit benoemt, maar de doelen formuleert waaraan zorg moet voldoen. Al sinds geruime tijd zijn innovatie en scholing onderdeel van de kostprijzen voor zorgaanbieders. Mede hierdoor is er een

---

5 In de transitiefase 2013 en 2014 wordt de indicatietak van BJZ, binnen de wettelijke mogelijkheden, geleidelijk omgevormd tot een model van nabijhalen van vormen van gespecialiseerde zorg (zie verder H2 transitie)

hoogwaardig zorgaanbod ontwikkeld. We zijn met gemeenten in overleg om deze werkwijze ook in de brede jeugdzorgketen te introduceren.

Wij willen dat in Drenthe voldoende aanbod van passende en verantwoorde zorg beschikbaar is (ambulante hulp, daghulp, pleegzorg, residentiële zorg, (gespecialiseerd) casemanagement). De wijze waarop deze vormen van zorg zich in deze beleidsperiode ontwikkelen, is afhankelijk van de vraag en van aanpassingen die de provinciale zorgaanbieders in hun zorgtrajecten doorvoeren. Van invloed hierop zijn ook de landelijke ontwikkelingen die zich al in 2012 hebben afgetekend en die zich in deze beleidsperiode zullen voltrekken. We denken aan de decentralisatie van de Landelijk Werkende Instellingen en de trajecten jeugdzorgPlus. De gewenste ontwikkelingen leggen wij jaarlijks vast in ons programma van eisen.

Om kwaliteit te behouden en risico's te vermijden, willen wij het aantal aanbieders van jeugdzorg beperkt houden. Ons doel is om het zorgaanbod te laten verzorgen door Yorneo, toereikend en flexibel.

Prestatie-indicatoren

Wij maken met behulp van prestatie-indicatoren afspraken over een effectief en efficiënt zorgaanbod met zorgaanbieders. Hierbij maken wij gebruik van Resultaat Gericht Meten.

Financieringssystematiek

Wij financieren de jeugdzorgaanbieders op basis van bekostigingseenheden (BE) tegen een vastgestelde prijs (PXQ). Met deze bekostigingssystematiek kunnen we sturen op kostenefficiëntie. Het effect van de zorg (E) wordt hierbij betrokken. Efficiëntieverbetering willen wij zoveel mogelijk stimuleren door te sturen op het aantal unieke⁶ cliënten dat geholpen wordt. Wij willen inzichtelijk maken hoeveel de jeugdzorg gemiddeld per unieke cliënt kost. Tegelijkertijd willen wij ook zicht krijgen op welke zorg (BE) geboden wordt. Dit betekent dat wij afspraken maken met de jeugdzorgaanbieders over het aantal te behandelen unieke cliënten per jaar met de daarvoor benodigde bekostigingseenheden.

Landelijk Werkende Instellingen

Met ingang van 2013 is financiering van de LWI's volledig gedecentraliseerd, zoals de Wet op de jeugdzorg beoogt. Voor een zorgvuldige overgang van zowel cliënten als de desbetreffende instellingen is een convenant afgesloten. Het LWI-convenant dat de gemandateerde bevoegdheden voor de justitiële taken invult, wordt verlengd totdat ook de jeugdbescherming en jeugd-reclassering zijn gedecentraliseerd naar gemeenten.

De provincie heeft Yorneo gevraagd zorg in te kopen bij de Landelijk Werkende Instellingen, zodat onnodig buiten de provincie plaatsen beperkt wordt en de kosten van landelijk werkende instellingen beperkt worden. Het budget van de landelijk werkende instellingen wordt op termijn aan de doeluitkering toegevoegd. Yorneo krijgt de plicht binnen de doelgroep elk kind op te nemen. Wat Yorneo niet zelf opneemt, moet zij inkopen. De landelijk werkende instellingen zijn:

---

6 **Unieke cliënten:** Volgens afspraak met de provincie wordt onder 'unieke cliënten' verstaan dat meerdere aanspraken in dezelfde zorgvorm worden geteld voor 1 en dat bij meerdere aanspraken in verschillende zorgvormen de zwaarste telt; in de volgorde residentieel, daghulp, ambulante, pleegzorg.

Uitsluitingen: Cliënten die zelf langer willen wachten dan 9 weken, cliënten die extern in zorg zijn en omwille van het verblijf elders niet kunnen worden opgenomen en cliënten die aangemeld worden via Landelijk Werkende Instellingen (LWI's).

- William Schrikker Pleegzorg
- Leger des Heils Noord
- Stichting Gereformeerd Jeugdwerk
- Hoenderloogroep/Pluryn
- Avenir/Horizon

JeugdzorgPlustrajecten

Het ministerie van VWS richt zich tot 2015 op een verdere kwaliteitsontwikkeling van de gesloten jeugdzorg. Daarbij staan het werken met zorgtrajecten, het gebruik van bewezen effectieve methoden en de kwaliteit van de zorg voorop. Dit moet ertoe leiden dat de gesloten jeugdzorg in 2015 een integraal onderdeel is van de jeugdzorg. Het Poortje in Groningen is gestart met de uitvoering van twee beleidskaders (trajecten jeugdzorgPlus en zorggebieden jeugdzorgPlus).

Wij zetten ons in om de beoogde trajectbenadering bij de gesloten jeugdzorg/jeugdzorgPlus te realiseren in samenwerking met BJZ Drenthe, het provinciale jeugdzorgaanbod, het onderwijs en gemeenten. Daarbij gaan wij ervan uit dat middelen die in de gesloten jeugdzorg vrijvallen als gevolg van een korte verblijfsduur, in overleg met ons elders binnen de zorgtrajecten worden ingezet.

1.5 Wachtlijsten in de jeugdzorg (meer jeugdigen helpen voor hetzelfde geld)

We werken hierbij aan de doelstellingen van het rijk zoals benoemd in het landelijk beleidskader jeugdzorg 2013-2015:

- Vermindering van de groei van de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg;
- Op termijn komen tot stabilisatie en zelfs daling van de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg (tweedelijnszorg);
- Meer kinderen worden sneller geholpen voor hetzelfde budget.

Wij spannen ons als Provincie Drenthe al jaren succesvol in om beleid te voeren waarbij jeugdigen en hun gezinnen tijdig en adequaat worden voorzien van de juiste zorg en ondersteuning. Gevolg van dat beleid is dat er nauwelijks wachtlijsten en lange wacht- en doorlooptijden binnen en tussen trajecten zijn in de Drentse jeugdzorg voor jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen. Ook zijn we in de Drentse provinciale jeugdzorg steeds effectiever en efficiënter gaan werken waardoor we steeds meer jeugdigen kunnen helpen voor hetzelfde geld (landelijk 15% extra jeugdigen).

Omdat we als Provincie financieel verantwoordelijk zijn voor een beperkt gedeelte van het brede jeugdzorg terrein kunnen we echter niet voorkomen dat er in aanpalende sectoren zoals de jeugd ggz en de zorg voor jeugdigen met een beperking wel sprake is van wachtlijsten. Een van de voordelen van de stelsel herziening in de jeugdzorg, waarbij gemeenten verantwoordelijk worden voor de gehele kolom van de jeugdzorg, is dat er dan sprake is van 1 financier. Middels een eenduidig beleid en een eenduidige inkoop kunnen gemeenten beter grip krijgen op het effectief inzetten van zorg en ondersteuning in de brede jeugdzorg waardoor er ook in aanpalende sectoren minder wachtlijsten zullen ontstaan. In de Drentse Pilot jeugd wordt gewerkt in de visie van 'Opvoeden Versterken' waarbij ondermeer gewerkt wordt met de principes van oplossingsgericht werken en eigen kracht. Door het versterken van de Centra voor Jeugd en Gezin en het preventief jeugdbeleid zal er op den duur minder gespecialiseerde zorg nodig zijn. Zo kunnen we de zorg, voor de jeugdigen en de ouders die dat nodig hebben, ondanks aangekondigde kortingen, blijven garanderen.

Ambitie 2013-2014

Al jaren zijn er in Drenthe nauwelijks wachtenden (langer dan 9 weken) op geïndiceerde jeugdzorg. Wij hebben met onze zorgaanbieders (waaronder Yorneo) afgesproken dat alle jeugdigen voor provinciale jeugdzorg binnen 9 weken worden geholpen. Bureau Jeugdzorg signaleert voor ons wanneer er een jeugdige niet geplaatst kan worden bij een zorgaanbieder. Er is daartoe een overleg gestart met BJZ en alle zorgaanbieders inzake deze moeilijk plaatsbare jongeren. Het betreft jongeren die niet meer thuis of in hun netwerk (kunnen) opgroeien en dus afhankelijk zijn van een woonplek elders. BJZ zal ook deze taak inbrengen in de CJG's. Zo nodig zetten we ons budget in voor onvoorzien zorgaanbod om toch zorg op maat te kunnen leveren als dat in Drenthe onverhoopt niet beschikbaar is.

Ook bij Bureau Jeugdzorg zorgen we ervoor dat jeugdigen niet langer dan nodig op zorg hoeven te wachten. Daar gelden b.v. de afspraken:

- geen wachtlijsten en wachttijden langer dan afgesproken bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling;
- geen wachtlijsten en wachttijden langer dan afgesproken bij de Jeugdbescherming en jeugd reclassering;
- geen wachtlijsten bij de Toegang.

1.6 Kwaliteits- en cliëntenbeleid

Vanuit het belang van de jeugdige willen wij ook tijdens de overdracht van de jeugdzorg ons huidige cliënten- en kwaliteitsbeleid voortzetten. Wij stimuleren gemeenten om de betrokkenheid van cliënten bij het jeugdzorgbeleid te bevorderen.

Ouders en jeugdigen die gebruik maken van zorg willen graag betrokken worden bij de overdracht. Het is daarom belangrijk dat zij aan dit proces kunnen deelnemen, bijvoorbeeld via jongeren- en ouderraden. De transitieperiode moet gebruikt worden om de dialoog op gang te brengen tussen gemeenten en gebruikers, maar ook tussen jeugdigen en ouders en professionals. Vanuit de pilot zal daarvoor een podium geboden worden in samenspraak met gemeenten en instellingen. Op deze manier kunnen jeugdigen en ouders naar voren brengen wat zij belangrijk vinden en daarover in gesprek gaan met beleidsmakers en bestuurders. We hebben samen met het NJI een aantal andere Provincies en de gemeente Meppel het voornemen om de prestatie indicatoren voor de provinciale jeugdzorg door te ontwikkelen richting het CJG. Zo kunnen de prestaties in de brede keten worden gemeten.

Cliëntenraad en klachtencommissie

BJZ Drenthe en de jeugdzorgaanbieders hebben een cliëntenraad en een onafhankelijke klachtencommissie waar cliënten uit de jeugdzorg met klachten terecht kunnen.

Cliëntvertrouwenspersonen

Wij subsidiëren Zorgbelang Drenthe voor de uitvoering van de functie cliëntvertrouwenspersoon. Cliënten van BJZ Drenthe en van Drentse jeugdzorginstellingen kunnen gebruik maken van de ondersteuning door deze cliëntvertrouwenspersonen.

Het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg (LCFJ) zorgt ervoor dat provinciale knelpunten doorklinken op landelijk niveau.

Stichting Pleegwijzer

Samen met de provincie Groningen financieren wij de Stichting Pleegwijzer die pleegouders en pleegkinderen in Drenthe en Groningen ondersteunt en hun belangen behartigt. Twee keer per jaar vindt er een vierhoeksoverleg plaats met Pleegwijzer, BJZ Drenthe, Yorneo en de provincie.

Inspectie Jeugdzorg

De Inspectie Jeugdzorg ziet toe op de kwaliteit van de jeugdzorg, zodat jeugdigen die ondersteuning en hulp nodig hebben, veilig en gezond kunnen opgroeien, ook tijdens de overdracht naar een nieuw stelsel voor de jeugdzorg. Tijdens de transitiefase zal de inspectie nadrukkelijk aandacht blijven schenken aan veiligheid en kwaliteit. In haar meerjarenvisie 2012-2015 legt de inspectie de nadruk op effectiever en selectiever toezicht en op risicosturing. In haar rapporten doet de inspectie aanbevelingen aan de instellingen. De uitvoering van de aanbevelingen zullen wij monitoren.

Verklaring omtrent het gedrag (VOG)

Wij vragen BJZ Drenthe en provinciale zorgaanbieders om nieuwe werknemers een recente ‘verklaring omtrent gedrag’ (VOG) af te laten geven.

HKZ-certificering

Wij vragen van BJZ Drenthe en de door de ons gefinancierde jeugdzorginstellingen een HKZ-certificering. Hiermee geven de instellingen aan dat zij de zaken intern goed op orde hebben, dat de cliënt centraal staat en dat de organisatie voortdurend en systematisch werkt aan verbetering van het aanbod.

1.7 Onderwijskansen-jeugdzorg

Binnen de beleidsterreinen onderwijskansen en jeugdzorg en de Drentse pilot jeugd kiezen wij voor een gezamenlijke aanpak die het kind, het gezin en het onderwijs versterkt. Gezamenlijke inzet van provincie en gemeenten op onderwijs-jeugdzorg (afstemming lokaal onderwijs- lokaal jeugdbeleid) is nodig, vooral in de transitieperiode,

Onze rol wordt vooral: signaleren, duidelijke focus aanbrengen, verbinden en versterken.

Kwaliteit moet voorop staan (registreren, resultaten en effecten meten). We maken kennis toegankelijk via een gezamenlijke digitale infrastructuur (onder andere Drentse onderwijs- en jeugdmonitor).

Koppeling onderwijskansen

Wij hebben geen wettelijke taak op onderwijsgebied. Onze inzet is erop gericht dat Drentse kinderen zo goed mogelijk hun talenten kunnen ontwikkelen. De transitie van de jeugdzorg willen we koppelen aan uitvoering van de Wet Passend Onderwijs. Dit biedt kansen voor een bredere, samenhangende aanpak en intensievere samenwerking tussen ketenpartners, in de zorg in en om school.

Wij signaleren verder twee belangrijke trends die in de samenhangende aanpak een rol spelen.

- Door ontgroening ontstaat krimp in het onderwijs met daarbij de vraag: ‘hoe houden we het Drentse onderwijs bereikbaar en betaalbaar?’
- Het ministerie OCW besteedt meer aandacht aan ouderbetrokkenheid binnen het onderwijs-leerproces.

Betere kansen

Onderwijs en jeugdzorg blijven bestuurlijk en financieel gescheiden. Maar beperking van de instroom in de ene sector kan leiden tot meer vraag naar zorg in de andere sector. Daarom is het belangrijk om inzet van mensen en middelen in de zorg en school beter op elkaar af te stemmen. Uitgangspunt is het versterken van de eigen kracht van de jeugdige waarbij duidelijk moet zijn wie de zorgcoördinatie op zich neemt. De relatie tussen het onderwijs, ZAT, CJG en jeugdzorg-partners vormt een toegevoegde waarde.

Drenthe is aangemeld voor de zogenoemde voorlopersaanpak Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd. Deze aanpak sluit nauw aan bij de stappen die wij in de pilot zetten.

De pionierende scholen kunnen aan de slag met een of meer thema's:

- ondersteuning en herstel van het 'gewone' leven;
- integrale zorgtoewijzing en de organisatie hiervan;
- vernieuwende arrangementen van onderwijs en zorg;
- een soepele overgang van school naar werk.

Vraag is steeds hoe we een en ander vanuit de drie subregio's kunnen organiseren. Nauw overleg met betrokkenen hierover is belangrijk.

Drentse gemeenten

Gemeenten hebben in het kader van de Lokaal Educatieve Agenda een belangrijke verantwoordelijkheid. Zij moeten als regisseur afspraken maken met schoolbesturen over de inzet van beschikbare functies. Vragen daarbij zijn: Welke ondersteuningsbehoefte hebben scholen? Hoe houden we de deskundigheid van het speciaal onderwijs vast voor het regulier onderwijs? Wat is nodig om ervoor te zorgen dat signalen tijdig en adequaat worden opgepakt?

Belangrijk daarbij is dat we kiezen voor inclusie: preventie, zorg dichtbij huis, versterken eigen kracht van de jeugdige en zijn omgeving.

2 Transitieplan

2.1 Inleiding

De provincie Drenthe en de Drentse gemeenten kennen een jarenlange traditie van samenwerking op het sociale beleidsterrein en vooral op het terrein van de jeugdzorg. Deze samenwerking heeft er toe geleid dat veel jeugdigen en hun ouders in een vroeg stadium een beroep kunnen doen op een licht aanbod. Het gevolg is dat minder gebruik wordt gemaakt van gespecialiseerde vormen van jeugdzorg. Hierdoor en doordat er veel wordt gewerkt met bewezen effectieve programma's zijn er in Drenthe nooit lange wachtlijsten ontstaan. Toen het rijk in 2010 besloot om de provinciale jeugdzorg te decentraliseren naar gemeenten is de samenwerking geïntensiveerd en is de Drentse Pilot jeugd tot stand gekomen. In de pilot is gestart met het opstellen van de gezamenlijk gedragen kadervisie 'Als jeugd en toekomst tellen' die gemeenten helpt om het stelsel opnieuw in te richten. Alle Drentse gemeenteraden hebben de visie inmiddels vastgesteld en hebben ingestemd met de samenwerking binnen de Drentse Pilot jeugd. De visie is te vinden op de website www.drentsepilotjeugd.nl. Uitgangspunt voor de Provincie Drenthe bij de transitie is om cliënten zo min mogelijk last te laten overvinden en de opgebouwde kwaliteit van de Drentse jeugdzorg te behouden.

Dit hoofdstuk biedt een uitwerking van de visie en van de landelijk – door het rijk in samenwerking met VNG en IPO – opgestelde transitieagenda Jeugdzorg⁷. Deze agenda is richtinggevend voor het Drentse transformatieplan. Als in de transitieperiode belangrijke keuzes gemaakt moeten worden, zal de projectorganisatie hierover nadere besluitvorming van gemeenten en provincie vragen.

In de Uitvoeringsprogramma's Jeugdzorg 2013 en 2014 zal een activiteitenplanning (Spoorboekje) 2013-2014 en een risicoanalyse worden opgenomen. De overdracht kan alleen succesvol verlopen wanneer de drie verantwoordelijke overheidslagen nauw samenwerken.

2.2 Landelijk kader

Het uiteindelijke doel van de transformatie staat in de landelijke transitieagenda als volgt omschreven: 'Gemeenten zijn na de decentralisatie (uiterlijk in 2016) verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vormen van jeugdzorg. Rijk, provincies en zorgverzekeraars blijven tot aan het moment van overdracht verantwoordelijk voor goede uitvoering van de zorg, binnen de grenzen van de huidige taakstelling.'

Het rijk heeft in 2010 besloten dat de individuele gemeente in de komende jaren verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van alle jeugd- en opvoedhulp voor kinderen, jongeren en hun opvoeders. Elke gemeente is vanaf 2015 dan ook verantwoordelijk voor de AWBZ, de via de zorgverzekeringswet (ZVW) gefinancierde zorg en de justitiële jeugdzorg. Door de verschillende onderdelen van deze brede jeugdzorg bij elkaar te brengen rond de natuurlijke leefroutes van jeugdigen en hun gezinnen, komt zorg dicht bij huis en samenhangende ondersteuning gemakkelijker tot stand.

---

⁷ Transitieagenda jeugdzorg. VWS, VNG, IPO januari 2012

Gemeenten krijgen de komende jaren een eigen budget voor jeugdzorg en een grote mate van bestedingsvrijheid. Tegelijkertijd zijn gemeenten verplicht om in voorkomende gevallen te voorzien in een kwalitatief en kwantitatief genoegzaam aanbod (passend bij de vraag). Dit geldt voor alle vormen van jeugd- en opvoedhulp. De Provincie bouwt haar taken in het kader van de Wet op de Jeugdzorg af per einde 2014. Dan geeft het rijk de Gemeenten per 2015 de opdracht om het brede jeugdzorg terrein te gaan vormgeven binnen de kaders van een nieuwe Jeugdwet. De Provincie Drenthe heeft daarom gekozen voor een route waarbij er vanuit een gezamenlijk gevoeld belang wordt gewerkt aan de bouw van een nieuw jeugdzorgstelsel in Drenthe. De Provincie tracht daarbij de verworvenheden van haar jeugdzorg beleid in te brengen. Dat hebben we gedaan door samen met de Gemeenten een samenhangende kadervisie te ontwikkelen genaamd 'Als jeugd en toekomst tellen'. Deze visie wordt thans in de drie regio's verder uitgewerkt. Gemeentes maken daarbij hun eigen keuzes maar kijken nadrukkelijk naar succesvolle die door de Provinciaal werkende organisaties zijn ontwikkeld.

Landelijk tijdpad

In de bestuurlijke afspraken is vastgelegd dat de overdracht van alle onderdelen van jeugdzorg naar gemeenten uiterlijk per 2015 is gerealiseerd. Daarnaast krijgen gemeenten te maken met twee grote transitie op aanpalende terreinen: de Wet werken naar vermogen en de stelselherziening in de AWBZ. Het is niet helder hoe het tijdpad van deze transitie eruit ziet. Een nieuw kabinet moet daar besluiten over nemen. We onderschrijven de gemeentelijke ambitie om deze drie transitie en ook de invoering van het Passend Onderwijs met elkaar te verbinden.

Samenwerking op bovenlokaal niveau

Het rijk geeft duidelijk aan dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de zorg en ondersteuning van alle doelgroepen die nu gebruik maken van provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, jeugdzorg plus, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (nu AWBZ), de jeugd-GGZ (nu zorgverzekeringswet) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen aanleiding is om specifieke doelgroepen van decentralisatie uit te sluiten. Het kabinet Rutte II heeft dit in haar regeringsverklaring nog weer bevestigd.

Het rijk wil dat gemeenten op bovenlokaal niveau afspraken maken over de financiering van bepaalde vormen van zorg. Reden hiervoor is de benodigde deskundigheid, de beperkte omvang van sommige doelgroepen en de schaal waarop sommige gespecialiseerde jeugdzorgvoorzieningen zijn georganiseerd. Het gaat hierbij in ieder geval om de jeugdbescherming en jeugdreclassering, het AMK, alle vormen van residentiële zorg en het aanbod van specialistische zorg voor jongeren met een licht verstandelijke beperking of psychiatrische problematiek.

Risicoanalyse

Rijk, VNG en IPO hebben in hun transitieagenda een risicoanalyse (werkgroep Overgangsmaatregelen) gemaakt. Deze analyse zal ook worden gebruikt bij het Drentse transformatieplan en aangevuld met zaken die specifiek op lokaal en (sub-)regionaal niveau spelen.

2.3 Van denken naar doen

Op 28 februari 2010 hebben de portefeuillehouders jeugd, bij de start van de Drentse Pilot jeugd, afgesproken om gezamenlijk de zorg aan jeugdigen en hun gezinnen te verbeteren. De ambitie is om effectieve ketensamenwerking tot stand te brengen tussen het lokale jeugdbeleid, zorgstructuren in het onderwijs en intersectorale zorg voor jeugd. De gemeente ontwikkelt haar beleid op basis van de lokale vraagstukken en betreft burgers (ouders en jeugdigen) en

maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming van haar beleid. De gemeente legt in de eerste plaats verantwoording af aan de eigen inwoners over de gekozen beleidsprioriteiten en resultaten.

Het rijk is verantwoordelijk voor de maatschappelijke resultaten van het stelsel. Verder heeft het rijk een ondersteunende rol die bestaat uit het ontwikkelen van duidelijke monitorings-instrumenten die de huidige instrumenten vervangen, het bieden van handreikingen en het stimuleren van vernieuwingen.

Monitor

Een Drentse monitor jeugd en praktijkonderzoek moet de resultaten meetbaar maken, zodat gemeenten gericht beleid kunnen voeren op het versterken van de leefmilieus van jeugdigen.

De Drentse Praktijk

Met als motto 'De toekomst loop je niet achterna, die ga je tegemoet' kiezen gemeenten en wij in het transformatieproces voor een proactieve opstelling. Ouders en professionele opvoeders in kinderopvang en scholen krijgen een centrale rol in het bepalen van de ondersteuning die nodig is om kinderen en jongeren veilig en gezond te laten opgroeien. De structuur van de zorg volgt de inhoudelijke visie en doelstelling.

De ambitie van provincie en gemeenten is om 'op basis van structurele verankering in positief jeugdbeleid, op lokaal – en waar gewenst of noodzakelijk bovenlokaal – niveau een sluitende en meetbaar betere ondersteuningsstructuur voor jeugdigen en hun opvoeders te realiseren'. Dit moet leiden tot verbetering van alle opvoedmilieus. Financiering vindt plaats door effectievere en minder bureaucratische inzet van lichte vormen van zorg, betere afstemming van zorg die geboden wordt in verschillende opvoedmilieus (gezin, school, buurt, etc.) en vervanging van zwaardere zorg.

De houding van de betrokken overheden kenmerkt zich als een vorm van co-ouderschap. Wederzijds bestaat de bereidheid tot:

- het ontsluiten en delen van aanwezige expertise;
- het op de meest passende schaal bundelen van uitvoeringskracht;
- het gezamenlijk optrekken en in samenhang vormgeven van jeugd(zorg)beleid;
- het leveren van maatwerk op basis van een gemeenschappelijk kader.

Drenthe als koploper

Drenthe is met het pilotproject door het rijk als koploperregio aangemerkt. Het rijk wil de koplopers verbinden en ondersteunen om alle lopende initiatieven goed op elkaar af te stemmen. Verder wil het rijk waar nodig nieuwe initiatieven stimuleren en zorgen dat het werk van de koplopers bijdraagt aan het bereiken van de doelen van de transformatie. Drenthe doet daarbij een beroep op het ondersteuningsprogramma van het rijk.

Projectorganisatie Drentse Pilot jeugd

De Drentse pilot jeugd ziet toe op een uitdagende en ingewikkelde operatie waarbij meerdere partijen – met hun eigen belangen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden – zijn betrokken en diverse (financiële) risico's aan de orde zijn. Dat vraagt om een goede aanpak van het plan- en besluitvormingsproces.

De Drentse gemeenten en de provincie werken al enige jaren in het kader van de sociale agenda 2009-2012 thema mijn jeugd, samen aan een verbetering van de ketensamenwerking in de jeugd-

zorg. Deze samenwerking heeft een extra impuls gekregen nadat het rijk in 2010 besloot tot een decentralisatie (transitie) van taken naar gemeenten. Voor deze intensievere samenwerking is per 2011 de Drentse Pilot jeugd ingericht. Voor de uitvoering van de pilot is een gezamenlijke projectorganisatie in het leven geroepen. De nadruk komt te liggen op de inhoudelijke ontwikkelingen in de 3 regio's (Zuid-Oost, Noord-Midden en Zuid-West). Deze regio's stellen regioplannen op waarbinnen de transitie gaat plaatsvinden. Wij zijn vanuit onze verantwoordelijkheid nauw betrokken bij dit proces. Zo zullen wij het voornemen van gemeenten om de toegangstaken van Bureau Jeugdzorg onder te brengen in de CJG's toetsen aan de wettelijke kaders.

Vanuit deze 3 regio's worden thema's benoemd die bovenregionaal vorm moeten krijgen (b.v. AMK en jeugdbescherming, Jeugdzorg+ en onderdelen jGGZ en LVGj zorg). Een werkgroep transformatie pakt deze thema's op en doet voorstellen over bovenregionale vormgeving en inbedding.

Op basis van de bestuurlijk vastgestelde kaders zet de projectorganisatie de noodzakelijke uitvoeringsactiviteiten in gang en zorgt voor coördinatie. De projectleiding die per 2013 bestaat uit 3 regionale kwartiermakers waarvan er 1 is belast met bovenregionale taken, bereidt – in samenspraak met de ambtelijke vertegenwoordigers van provincie en gemeenten en uitvoeringspartijen – de bestuurlijke besluitvorming voor. Ook bewaakt zij de begroting en de financiering van de pilot.

2.4 Opdrachten voor de regio's

Zorgstructuur

Het rijk wil de verantwoordelijkheden en budgetten zo lokaal mogelijk beleggen. De praktijk vraagt van alle gemeenten om uit te gaan van 'vorm volgt inhoud'. Eerst wordt voorzien in het organiseren van gewenste of noodzakelijke ondersteuning zo dicht mogelijk in de omgeving van de opvoeder (gezin, buurt, school of kindercentrum). De regie komt vervolgens te liggen bij de bestuurslaag die het beste in staat is de ondersteuning te regelen. Dat kan een gemeente zijn, maar ook een SWV-VO of een andere bestuurslaag. De vanzelfsprekende leefroutes van ouders en jeugdigen zijn bij de keuze voor het daarbij passende samenwerkingsverband een belangrijke toetssteen.

Nabijhalen van zorg vanuit gebiedsteam/CJG

Wij vinden het belangrijk dat de toegang tot de jeugdzorg (de huidige toegangstaken Bureau Jeugdzorg) binnen de lokale zorgstructuur en via de gebiedsteams wordt geregeld en geborgd. De CJG's bekleden binnen het toekomstige stelsel een centrale positie. De primaire opvoedmilieus (school, kinderopvang, sportclub, etc.) vormen daarbij voor ouders en jeugdigen de natuurlijke ingang. Gemeenten zijn druk bezig om in hun gemeenten/regio gebiedsteams in te richten met generalisten die in nauw contact staan met de gezinnen in de buurt en die een brede kennis van jeugd- en opvoedproblemen hebben. Daarnaast ontstaan brede basisteams verbonden aan het onderwijs/voorschoolse voorzieningen. Deze generalisten worden daar waar nodig ondersteund door de specialisten op het terrein van jeugdzorg op gebieden als jeugd ggz, jeugd lvb, justitieketen. Zo nodig wordt er gespecialiseerde zorg nabijgehaald. Deze gespecialiseerde kennis van de brede jeugdzorg zal voor de gebiedsteams, basisteams in het onderwijs snel en laagdrempelig beschikbaar moeten zijn. De provincie faciliteert Yorneo per 2013 om haar specialistische kennis op maat beschikbaar te stellen aan de gebiedsteams van de Drentse gemeenten. We denken daarbij aan het inrichten van ouder- en kindcentra/expertisenetwerken in de drie regio's.

Deze ouder- en kindcentra (OKC)/expertisenetwerken zullen aan de volgende eisen moeten voldoen.

- Kennis en expertise en gespecialiseerde interventies zijn op vraag, met hoge kwaliteit, snel en 'op maat' beschikbaar.
- De inrichting geschiedt in nauwe afstemming met de Drentse Pilot jeugd (alwaar de opdracht vormgeving nabijhalen/toeleiding is geformuleerd door de portefeuillehouders).
- De inrichting geschiedt in nauwe samenwerking met aanbieders vanuit de andere gespecialiseerde sectoren jggz, lvbj en jeugdzorg+) zodat er voor gemeenten 1 loket ontstaat.
- De resultaten van de geleverde kennis, expertise en gespecialiseerde interventies worden gemeten zodat de gebiedsteams, basisteams in het onderwijs zicht hebben op de resultaten en effecten.
- Vanuit het OKC wordt aansluiting gezocht met het onderwijs, zodat de ontwikkelingen binnen het jeugddomein worden aangesloten op de ontwikkelingen binnen het Passend onderwijs.

De drie regio's werken deze opdrachten uit in een regioplan die aan portefeuillehouders worden voorgelegd.

2.5 Opdrachten bovenlokaal

Monitor Meetbaar Beter/Beleidsinformatie

Gevraagd wordt om:

- de contouren (varianten) van een brede jeugdmonitor te schetsen;
- aan te geven hoe deze gerealiseerd kan worden en tegen welke kosten;
- inzicht te geven in het model van (modulaire) dataverzameling, waaronder aansluiting bij lokale en andere integrale monitors, de relatie met brancherapporten en de noodzaak van gegevensverzameling over een langere periode;
- een voorstel te doen voor de frequentie en de wijze van rapporteren;
- periodiek een geactualiseerde jeugdmonitor op te leveren die voor een afgesproken set van indicatoren informatie geeft over de jeugd en het gebruik van zorg in een bepaalde wijk/gemeente/regio. Dit maakt een vergelijking mogelijk met andere geografische gebieden in Drenthe. De monitor wordt regelmatig geactualiseerd waardoor we ook zicht krijgen op trends;
- te voorzien in een digitaal platform waarbij op elk moment actuele informatie over de jeugd(zorg) beschikbaar is op wijk-, gemeentelijk en provinciaal niveau. Dit systeem ondersteunt de ketensamenwerking van jeugdzorginstellingen.

We vinden het belangrijk dat zorg voor jeugd wordt ingekocht op basis van inzicht in de zorgvraag en de (te verwachten) ontwikkelingen in de zorg. Voor ouders en jeugdigen moet meer keuzevrijheid ontstaan voor zorgvormen en organisaties. Kwaliteit van zorg en doeltreffendheid zijn belangrijke voorwaarden.

Financieel beheer, efficiency, effectiviteit en juridisch kader

De projectorganisatie wordt gevraagd om:

- inzicht in de methode(n) of afspraken die nodig zijn om tot een passend arrangement voor de inkoop van zorg door de (samenwerkende) gemeente(n) te komen;
- een beschrijving van de inkoopmarkt voor jeugdzorg die gaat ontstaan, inclusief een beoordeling van passende (vormen van) jeugdzorg en preventieve activiteiten die de gemeente wil bieden;

- formulering van gewenste maatregelen en effecten van de maatregelen die aan de voorgaande beoordeling zijn gekoppeld.

De overdracht van jeugdzorg naar gemeenten zal de marktverhoudingen veranderen. Onduidelijk is nog hoe deze nieuwe verhoudingen in de praktijk vorm zullen krijgen. De gemeente zal een samenhangend aanbod voor jeugdigen en hun ouders moeten creëren, maar niet alle (specialistische) zorg kan naar verwachting door individuele gemeenten worden ingekocht. Vormen van samenwerking zijn daarom noodzakelijk. Aanbieders van jeugd- en opvoedhulp zullen ook inspelen op de grote toename van het aantal financiers c.q. gemeenten.

Bijzondere aandacht vraagt de schaal waarop de zorg voor jeugd is georganiseerd. Ook basisvoorzieningen overstijgen vaak het bestuurlijk niveau van gemeenten. Er bestaan al diverse vormen van bovenlokale (bestuurlijke) samenwerking. Denk aan GGD-regio's, regionale en provinciale verzorgingsgebieden rond welzijn, onderwijs, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, etc.

Nabijhalen

Gevraagd wordt om:

- ondersteuning van (samenwerkende) gemeenten bij het maken van een keuze voor het invullen van de indicatiefunctie, met ruimte voor de eigen verantwoordelijkheid.

Overdracht van deskundigheid

De pilot wil het jeugdzorgbeleid in samenhang vormgeven. Concreet betekent dit:

- afstemming over de voortgang op lokaal niveau en in subregionaal verband. Deze krijgt vorm via bestuurlijke afstemming met de subregio's. Ambtelijk vindt afstemming met de subregio's plaats via de werkgroep Transformatie en het Strategisch Overleg. Deze fungeert als platform voor uitwisseling van ambtelijke deskundigheid tussen provincie en gemeenten; we zoeken nog naar andere vormen van deskundigheidsoverdracht zoals het vormen van een gezamenlijke poule van beleidsambtenaren van gemeenten en provincie zoals dat ook in andere regio's gebeurt;
- in samenhang opstellen van beleidsprogramma's als het provinciale Beleidskader jeugdzorg 2013-2016, gemeentelijke beleidsprogramma's jeugd en programma's van eisen voor uitvoerende instellingen.

2.6 Resultaat

Voor gemeenten en provincie gelden bij het werken met de visie 'Als jeugd en toekomst tellen' de volgende toetsstenen.

Drentse gemeenten en provincie gezamenlijk:

- realiseren een efficiënte en effectieve, sluitende netwerkaanpak (volgens het principe 1 gezin – 1 plan – 1 aanspreekpunt) die op passende schaal is georganiseerd;
- realiseren per gedefinieerd werkgebied één samenhangend casusoverleg zonder overlappingsen (buurtnetwerken, ZAT, MDT, OGGZ en veiligheidshuis);
- gebruiken en vertalen zo nodig landelijke inzichten om te experimenteren, zodat duidelijk wordt of aannames daadwerkelijk kloppen;

- bundelen middelen vanuit het rijksbudget⁸ om uitvoering van de pilot mogelijk te maken;
- maken afspraken over het in samenhang aansturen van de instellingen die werkzaam zijn in de brede jeugd(zorg);
- dragen vanuit hun specifieke opdracht zorg voor een toereikend budget voor de diverse onderdelen van het jeugd(zorg)beleid. Doelmatigheidswinst zal in de transitieperiode vooral worden gebruikt om de netwerken verder te verbeteren.

De gemeenten:

- stellen binnen de kaders van de visienotitie het jeugdbeleid vast. Het CJG (netwerk) vervult binnen dit jeugdbeleid een spilfunctie;
- gebruiken een set van (landelijk vastgestelde) indicatoren om de (kosten-) effectiviteit te kunnen meten en monitoren. De samen met gemeenten (door)ontwikkelde basisset indicatoren biedt daarvoor een handreiking en maakt het mogelijk de prestaties van het CJG inzichtelijk te maken;
- definiëren daarbij het gewenste eindresultaat;
- stimuleren creativiteit en vernieuwing bij uitvoerders van jeugd(zorg)activiteiten;
- voorzien (binnen de mogelijkheden) in toereikende financiering;
- sturen op (verantwoording van) effectiviteit en efficiency.

De provincie:

- stelt binnen de kaders van de visienotitie het Meerjaren Beleidskader en de uitvoeringsprogramma's jeugdzorg vast;
- definieert daarbij het gewenste eindresultaat;
- stimuleert creativiteit en vernieuwing bij uitvoerders van jeugdzorgactiviteiten;
- voorziet (binnen de mogelijkheden) in toereikende financiering;
- stuurt op (verantwoording van) effectiviteit en efficiency.

2.7 Regioplannen

Uit de (concept) regioplannen komt als rode draad naar voren dat er in iedere gemeente één of meer gebiedsteams ontstaan waarin de huidige CJG-functies worden ondergebracht. Deze teams (met hun eigen lokale inkleuring) bestaan uit generalisten die in staat zijn om daar waar nodig snel gespecialiseerde zorg en deskundigheid nabij te halen. Deze deskundigheid wordt ingebracht door zorgaanbieders uit verschillende sectoren (Opvoed en Opgroei problemen, jGGZ, LVGj, en Jeugdzorg+) die op regionale of provinciale schaal beschikbaar moeten zijn. Dit geldt ook voor deskundigheid op het gebied van jeugdbescherming/jeugdreclassering en Positief- en Veilig Opgroeien. Op verzoek van gemeenten geven wij onze provinciale aanbieders in 2013 en 2014 de ruimte om hun deskundigheid binnen deze 3 regio's, en waar gewenst op provinciale schaal, te bundelen en beschikbaar te stellen. Verbinding met aanbieders uit aanpalende sectoren is gewenst. Ons voornemen om de specifieke deskundigheid van de Landelijk Werkende Instellingen snel beschikbaar te stellen via Yorneo (als hoofdaannemer) moet in dit licht worden gezien.

⁸ Het ministerie van VWS stelt zogenaamde transitie-middelen beschikbaar aan provincie en gemeenten in de transitieperiode. Er ligt een voorstel voor de jaren 2012 en 2013 met een optie voor 2014. Het is nog niet bekend of en hoeveel middelen er beschikbaar komen voor 2015 en 2016.

2.8 Begroting

Voor de periode 2013 en 2014 zetten wij onze autonome middelen voor de jeugdzorg (jaarlijks € 350.000) in voor de uitvoering van de Drentse Pilot Jeugd. Van de gezamenlijke gemeenten verwachten wij voor deze periode eenzelfde bijdrage. Vanuit een tijdelijk, extra transitiebudget zal ambtelijke inzet worden geleverd en ambtelijke kennis aan gemeenten worden overgedragen.

Door beleidsdoelen in onze uitvoeringsprogramma's met gemeenten af te stemmen ontstaat ruimte voor vernieuwende projecten in de regio's. Uitgangspunt blijft dat allereerst de provinciale doelen zijn gewaarborgd (o.a. geen lange wachtlijsten en snelle doorlooptijden).

Daarnaast zoeken we in afstemming met medefinanciers als rijk en zorgverzekeraars naar aanvullend budget dat breed kan worden ingezet voor projecten.

Voorts hebben portefeuillehouders besloten om in de Pilot jeugd een gezamenlijk ont-schot budget te creëren met middelen vanuit de verschillende financiers. Vanuit dit budget kunnen projecten en initiatieven worden gefinancierd waarvan in de transitiefase niet helder is wie de kernfinancier is maar die gemeenten wel willen voortzetten per transitiedatum. Vooralsnog zullen de volgende projecten vanuit dit budget worden gefinancierd: Ondersteuning Positief opgroeien Drenthe, Survival Kids, en mogelijk Veilig Opgroeien Drenthe (scholing meldcode). Er volgen nog gesprekken met de Zorgverzekeraar met het oogmerk dat ook zij een bijdrage gaan leveren.

3 Financieel kader

3.1 Algemeen

Tijdens de beleidsperiode 2009-2012 zijn we er in geslaagd de jeugdzorgfinanciën in evenwicht te brengen, zodat een goed financieel fundament is ontstaan. De komende jaren zetten we deze lijn voort, waarbij we rekening houden met financieel gezien zwaardere tijden. De doeluitkering jeugdzorg kan onder druk komen te staan door toekomstige bezuinigingen. We worden de komende periode geconfronteerd met de volgende aangekondigde kortingen:

- 2,65% middelen VWS miv 2013 (± 900.000)
- 1,4% middelen V&J-voornemen voor 2014 (± 80.000)
- 5% efficiency korting V&J (± 290.000)
- 10% korting op totale jeugdzorgbudget van 3 miljard in 2015 bij overgang jeugdzorg naar gemeenten. Vertaling naar huidig prov. budget jeugdzorg is dit ± 4 mln
- 5% aanvullende korting op totale jeugdzorgbudget aangekondigd in regeerakkoord van 40 mln in 2015 oplopend tot 150 mln vanaf 2017. Vertaling naar huidig prov. budget jeugdzorg is dit ± 2 mln

Totale verwachte korting: 7,3 miljoen (vertaald naar huidig prov. budget Jeugdzorg in Drenthe). Bovendien is de verdeling van de macro middelen over de gemeenten nog niet bekend. Het kan zijn dat verdeelgrondslag verandert zodat er minder geld naar Drenthe gaat. Daar staat tegenover dat het kabinet Rutte II de voorgenomen wettelijke ouderbijdrage heeft geschrapt. Het is thans nog niet bekend of de korting van 2,65% al dan niet wordt doorgevoerd. We zullen in het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2013 aangeven hoe we deze korting gaan doorvoeren.

Wij vinden dat het rijk de kosten moet dekken van nieuwe ontwikkelingen die tot 1 januari 2016 binnen de jeugdzorg moeten worden uitgevoerd.

Het rijk gaf tot nu toe jaarlijks een vergoeding voor loonstijgingen (OVA). Elk jaar is het weer onzeker of het rijk deze OVA verstrekt. Daarom beschikken we de OVA pas aan de zorginstellingen als we definitief een toezegging van het rijk hierover hebben ontvangen. Ook vinden we het belangrijk dat de OVA structureel doorwerkt in het nieuwe beschikingsjaar.

Door het wegvallen van de PGB's uit de AWBZ vanaf 1 januari 2012 (behalve wanneer er sprake is van een indicatie voor verblijf) bestaat de mogelijkheid dat vanaf 2013 of 2014 jeugdigen meer een beroep gaan doen op provinciaal gefinancierde jeugdzorg.

Vooruitlopend op de overdracht zijn de Landelijk Werkende Instellingen (LWI's) in 2012 gedecentraliseerd van het rijk naar de provincies. De financiële middelen zijn één op één mee over gegaan. Het budget voor de LWI's daalt de komende jaren in Drenthe licht.

In 2012 gold nog een gedwongen winkelnering voor de provincies, maar vanaf 2013 kunnen provincies zelf bepalen hoe ze het budget inzetten. Wij hebben ervoor gekozen om de LWI's vanaf 2013 geleidelijk onder te brengen bij Yorneo als onderaannemer. Door Yorneo als hoofdaannemer verantwoordelijk te maken voor de coördinatie en financiële afwikkeling met zorgaanbieders die onderaannemer zijn, zorgen we ervoor dat:

- de lijnen korter worden en de financiering niet langer wordt versnipperd;
- zorgaanbieders worden geprikkeld en gemotiveerd om samen te werken;
- zorgaanbieders nog beter in staat zijn cliënttrajecten op elkaar af te stemmen.

Er bestaat onzekerheid over hoe de overdracht naar gemeenten financieel uitpakt. Belangrijke vraag is bijvoorbeeld of het rijk nog middelen beschikbaar stelt voor het afbouwen van de subsidiërelatie met BJZ Drenthe en provinciale zorginstellingen.

3.2 Doeluitkering Jeugd

Tot uiterlijk 1 januari 2016 ontvangen wij middelen van het rijk voor uitvoering van de wettelijke jeugdzorgtaken. Deze middelen zijn gesplitst in uitvoering van justitiële taken en zorgtaken. Zorgtaken zijn onderverdeeld in de Toegangstaken van BJZ Drenthe en het zorgaanbod dat wordt uitgevoerd door zorgaanbieder Yorneo en de LWI's.

Ontwikkeling justitiële taken BJZ

De doeluitkering voor uitvoering van de justitiële taken (jeugdbescherming en jeugd-reclassering) wordt bepaald door het werkelijk aantal uitgevoerde maatregelen. Na recente aanpassingen (n.a.v. het rapport van de algemene rekenkamer d.d. 7-12-2011) zijn de nieuwe werktarieven grotendeels kostendekkend. Als in de toekomst het aantal maatregelen daalt, houden we middelen over. We streven ernaar om deze middelen in te zetten voor verdere verbetering van de jeugdreclassering en jeugdbescherming, in lijn met de certificering. Naar verwachting bedraagt het beschikbare budget in 2013 ca. € 5,8 miljoen. (Op basis van gegevens 2012).

Ontwikkelingen zorgaanbod bij BJZ en zorgaanbieders

De verdere ontwikkeling van de CJG's leidt er toe dat de Toegangstaken van BJZ, waaronder het servicebureau en casemanagement, deels worden afgebouwd en deels ondergebracht bij de CJG's. De komende jaren willen wij de Provinciale instellingen de ruimte geven om zich te richten op de ontwikkelingen bij de gemeenten. Hierdoor kunnen BJZ en Yorneo inspelen op vragen vanuit de gemeenten die vooruitlopen op de overdracht. Inzake BJZ is hierbij uitgangspunt: mens volgt werk; medewerkers BJZ gaan over naar de CJG's. De kwaliteit en deskundigheid die de afgelopen jaren zijn opgebouwd bij BJZ gaan op deze manier niet verloren.

Onvoorzien zorgaanbod

Voor een deel van de jeugdigen met een indicatie jeugdzorg kan het wenselijk of noodzakelijk zijn dat opvang buiten de provincie van herkomst plaatsvindt. Wij hebben een regeling voor de uitwisseling van cliënten met andere regio's waarbij de provincie beslist over buitenregionale plaatsingen. Wij handhaven voorlopig de bestaande 10%-regeling met provincies die dat wensen (nu in ieder geval met onze burens Groningen, Fryslan) en brengen deze provincies vooralsnog geen kosten in rekening. Wij monitoren hoeveel cliënten uit andere provincies in Drenthe worden geplaatst en omgekeerd. Tot nu toe nemen wij meer jeugdigen uit andere provincies op dan omgekeerd. Het komt gemiddeld 10 keer per jaar voor dat iemand met spoed opvang nodig heeft buiten de provincie, omdat het benodigde zorgaanbod in Drenthe ontbreekt. Ook zijn er soms rechterlijke uitspraken, waardoor opvang buiten onze gefinancierde zorginstellingen moet plaatsvinden. Meestal zijn dit schrijnende gevallen, waarbij de rechter het persoonlijke en maatschappelijke belang zwaarder laat wegen dan het financieringsprobleem. We zijn dan genoodzaakt deze kosten te vergoeden. Wij willen € 0,3 miljoen voor onvoorzien zorgaanbod reserveren om zorg in te kopen die onze vaste aanbieders niet kunnen leveren.

Financiële transitie

Onze kerndoelen zijn: handhaven van kwaliteit van de uitvoering van wettelijke jeugdzorgtaken en faciliteren van een zorgvuldige overdracht. De haalbaarheid hiervan is afhankelijk van de financiële middelen. De jeugdzorgaanbieders moeten daarom hun bedrijfsprocessen zo efficiënt

mogelijk kunnen organiseren binnen de grenzen van de huidige en toekomstige wettelijke verantwoordelijkheden. Naar aanleiding van de vragen vanuit gemeenten willen wij de provinciale zorgaanbieder opdracht geven te werken aan:

- verdere uitwerking van slimme constructies bij de in-, door- en uitstroom van cliënten;
- zoveel mogelijk ruimte om zorg zonder indicatie te verlenen;
- mogelijkheden om te vernieuwen;
- zoveel mogelijk beperken van de bureaucratie;
- regionale samenhang en samenwerking, integrale indicatiestelling en zorgtoewijzing.

We willen hier extra budget voor beschikbaar stellen.

Cliëntenbeleid

Wij zetten ons in om de cliëntbelangenverenigingen onder de aandacht te brengen van de gemeenten.

Jeugdzorgmiddelen

We hebben nog een reserve jeugdzorg beschikbaar in 2012 van € 0,5 miljoen. Deze reserve zal in 2013 oplopen tot circa € 0,8 miljoen om de risico's van eventuele voorfinanciering en transitie af te dekken. Wij willen deze reserve daarna niet hoger laten worden.

Mogelijke transitiekosten voor Provinciaal werkende instellingen leggen we bij het rijk neer.

3.3 Financiële verantwoording

IPO, Jeugdzorg Nederland, VWS, LCFJ, IJZ en CBS hebben in de afgelopen beleidsperiode gewerkt aan een nieuwe verantwoordingssystematiek. Deze sluit aan bij de systematiek voor instellingen in de cure en care, het zogenaamde jaardocument. Yorneo maakt inmiddels gebruik van dit jaardocument. Hoewel dit document de jaarrekening met accountantsverklaring vervangt, hebben wij deze documenten (conform de beschikking) nog wel afzonderlijk ontvangen van de instelling.

De door ons verstrekte subsidie aan de zorgaanbieders wordt jaarlijks voor 1 april aan ons verantwoord door middel van het nieuwe jaardocument. Landelijk is afgesproken dat BJZ nog conform de oude systematiek blijft verantwoorden.

Bijlagen

Alle relevante stukken vindt u op de website van de Drentse pilot (www.drentsepilot.nl).

1 Risicoparagraaf

Risicoparagraaf MJBK provincie Drenthe 2013-2016

Door het bijzondere karakter van dit MJBK, te weten de overgangperiode van de provinciale uitvoering en verantwoording voor de jeugdzorg naar gemeenten, is het nodig om een risico-paragraaf op te nemen. Deze risicoparagraaf is een uitwerking van de risico's die voor ons spelen bij de overdracht van de jeugdzorg naar gemeenten. Voor deze omvangrijke operatie is het belangrijk de risico's goed in beeld te brengen en de juiste beheersmaatregelen te treffen. De overdracht wordt gezamenlijk aangestuurd door het rijk, VNG en het IPO, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Het is van groot belang dat voortgang, zekerheid voor de cliënt en kwaliteit tijdens dit transitieproces zijn gewaarborgd.

Door rijk, VNG en IPO is een gezamenlijke transitieagenda opgesteld om de overgangperiode van de provinciale uitvoering en verantwoording naar gemeenten aan te sturen. Deze partijen zijn zich bewust van de grote risico's die dit met zich mee brengt. Hiervoor is de werkgroep Overgangsmaatregelen in het leven geroepen die het rapport 'Verantwoord over de drempel' heeft opgesteld. In dit rapport is een inventarisatie van de risico's gemaakt, zoals verschillende partijen die zien tijdens het transitieproces. De risicoanalyse is in de Drentse Pilot jeugd vertaald naar de situatie in Drenthe. Deze analyse vindt u op de website www.drentsepilot.nl.

In deze risicoparagraaf zoeken we aansluiting en afstemming met de landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De volgende onderdelen lichten we toe:

- welke partijen zijn betrokken?
- afbakenen van de provinciale verantwoordelijkheid
- welke wetgeving gaat veranderen?
- risico's en beheersmaatregelen

Welke partijen zijn betrokken?

De transitie jeugdzorg is een ingewikkeld proces waarbij vele partijen betrokken zijn: meerdere departementen van het rijk, provincies, gemeenten, jeugdzorgaanbieders, GGZ en LVB zorgaanbieders, bureaus jeugdzorg, cliënten en professionals. Voor de transitie moeten nog veel besluiten genomen worden en bestaat er nog veel onzekerheid bij betrokkenen. Het rijk is verantwoordelijk voor het stelsel. Dit houdt in dat het rijk de regie en eindverantwoordelijkheid heeft. De wetgeving moet aangepast worden. Verder zijn coördinatie, tijdspad, procesplanning, onderlinge relaties en de samenhang in dit proces belangrijke onderdelen die goed aangestuurd moeten worden.

Provinciale verantwoordelijkheid

Het is onze verantwoordelijkheid om tijdens dit proces de zorgvuldigheid en de continuïteit van de zorg in de gaten te houden. We moeten de juridische consequenties van de beëindiging van de subsidierelatie met het rijk goed bewaken. De beëindiging van onze subsidierelatie met Bureau Jeugdzorg en met de zorginstellingen moeten we in goede banen leiden. Ook moeten we de gevolgen vanaf 1 januari 2015 voor de provinciale medewerkers in beeld brengen.

Welke wetgeving gaat veranderen?

De stelselwijziging jeugd behelst niet alleen een overheveling van wettelijke taken van de provincie naar de gemeente. Het gaat ook om het intrekken van de wet op de jeugdzorg en het schrappen van de aanspraken uit de AWBZ en de zorgverzekeringswet. Daarvoor in de plaats

komt een geheel nieuwe wet die gemeenten de verantwoordelijkheid geeft om vorm en inhoud te geven aan de ondersteuning en zorg aan jeugdigen en ouders die in hun gemeenten wonen.

Risico's en beheersmaatregelen

De volgende zaken zijn voor ons belangrijk:

1. vervallen recht op zorg van cliënten en zorgplicht huidige financiers
2. beëindiging subsidierelatie provincie met BJZ en zorgaanbieders
3. het transitieproces

1. Vervallen recht op zorg van cliënten en zorgplicht huidige financiers

Risico's	Beheersmaatregelen
Geen continuïteit van zorg	Provincies, gemeenten en zorginstellingen trekken komende jaren gezamenlijk op, zodat de gewenste transformatie geleidelijk wordt ingevoerd.
Er is onvoldoende wettelijke basis voor het intrekken van het recht op zorg van cliënten die zorg ontvangen	Werkgroep IPO/rijk werkt juridisch een waterdicht scenario uit voor voldoende wettelijke basis gericht op intrekken recht op zorg en voor beëindiging subsidierelaties met instellingen

2. Beëindiging subsidierelatie provincie met BJZ en zorgaanbieders

Risico's	Beheersmaatregelen
Tijdelijk door moeten betalen van subsidies door provincies en rijk aan instellingen	Werkgroep IPO/rijk werkt juridisch waterdicht scenario uit voor voldoende wettelijke basis gericht op intrekken recht op zorg en voor beëindiging subsidierelaties met instellingen
Betalen van wachtgeld en afbouwkosten, waaronder gebouwen, als gevolg van minder geld of andere keuzes door gemeenten	Provincies en gemeenten werken samen en bezien of via bv. detacheringcontracten zoveel mogelijk bovenformatief personeel bij provincies kan worden voorkomen
Instellingen krijgen te maken met lastenverzwaring	VNG/transitiebureau maakt model voor inkopen/subsidiëren en verantwoorden van jeugdzorg.

3. Het transitieproces

Risico's	Beheersmaatregelen
Gerechtelijke procedures en mogelijk imago-schade.	De provincie stelt zich proactief op en communiceert zo transparant en tijdig als mogelijk is naar alle betrokken partijen.
De invoeringsdatum 1-1-2015 wordt niet gehaald	Tijdig signaleren dat alle seinen nog niet op groen staan. Tijdig een bestuurlijke afspraak over een alternatief scenario maken als nieuwe wet later van kracht wordt dan 1-1-2015.
Oplopende frictiekosten, dit zijn met name financiële kosten door onzekerheid over de ontwikkelingen. Gekwalificeerd personeel vertrekt hierdoor en er moet bv. tijdelijke inhuur plaatsvinden, of er moet bv. meer wachtgeld betaald worden dan waarop gerekend was.	Reserve jeugdzorg aanhouden voor de frictiekosten. Het rijk hierover informeren.

Afkortingenlijst

AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BE	Bekostigingseenheden
BJZ	Bureau Jeugdzorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CVP	Cliëntvertrouwenspersoon
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
GBM	Gedragbeïnvloedende maatregel
GGT	Gebieds Gerichte Teams
GCOS	Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitszorg
IPO	Interprovinciaal Overleg
ITB-Criem	Individuele trajectbegeleiding Criminaliteit
Ijz	Inspectie Jeugdzorg
J-GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg Jeugd
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
J-LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten Jeugd
LPGGz	Landelijk Platform Geestelijke Gezondheidszorg
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten
LVGj	Licht Verstandelijk Gehandicapten Jeugd
LWI	Landelijk Werkende Instelling
LCFJ	Landelijk Cliëntforum Jeugdzorg
MDT	Multi Disciplinair Team
OKC	Ouder- en Kindcentrum
OM	Openbaar Ministerie
OCW	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Indexering van de lonen bij de jeugdzorg
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PGB	Persoonsgebonden Budget
POD	Positief Opvoeden Drenthe
PvA	Plan van Aanpak
RAAK	Regionale aanpak Kindermishandeling
RvK	Raad voor Kinderbescherming
SVO	Speciaal Voortgezet Onderwijs
SVW-VO	Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOD	Veilig opgroeien Drenthe
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VWS	Volksgesondheid Welzijn en Sport
V&J	Veiligheid & Justitie
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZAT	Zorg- en Adviesteam

Verklarende begrippen

Gedrags beïnvloedende maatregel (GBM)

De maatregel wordt uitgevoerd door het Bureau Jeugdzorg. Op 1 februari 2008 is de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen ingevoerd. Deze wetswijziging beoogt de wettelijke mogelijkheden tot (her)opvoeding te verruimen, onder andere door middel van de gedragsbeïnvloedende maatregel. Het doel van gedragsbeïnvloeding in het algemeen en van de gedragsmaatregel in het bijzonder is het bevorderen van de herintegratie van de jeugdige in de samenleving en het aanvaarden van een opbouwende rol daarin. Een beperkt aantal jeugdigen ontwikkelt een hardnekkig delictgedrag en blijft tot op volwassen leeftijd recidiveren. Als hun criminele carrière niet tijdig wordt gestopt, worden zij een zware belasting voor de maatschappij. Voor deze groep kan de gedragsmaatregel een instrument zijn om recidive te voorkomen. Het instrument kan overigens ook worden toegepast bij jongeren die voor het eerst in aanraking komen met justitie. Met deze nieuwe maatregel ontstaat binnen het jeugdstrafrecht een meer geleidelijke opbouw van sancties. De gedragsmaatregel kan voor minimaal zes maanden en maximaal een jaar worden opgelegd en kan eenmaal worden verlengd met maximaal de duur waarvoor hij in eerste instantie is opgelegd.

Gebieds Gericht Werken/Gebiedteams

Een van de opdrachten aan de drie regio's binnen de Drentse Pilot jeugd is om voorstellen te doen voor het inrichten van gebiedsteams die aansluiten bij de leefroutes van ouders en jeugdigen. Veel gemeenten hebben de intentie om de jeugdzorg te verbinden met andere belangrijke thema's als werken naar vermogen en passend onderwijs. Daarom bestaat de ambitie om de gebiedsteams breed op te zetten. Deze teams (met hun eigen lokale inkleuring) bestaan uit generalisten die in staat zijn om daar waar nodig snel gespecialiseerde zorg en deskundigheid nabij te halen. Deze deskundigheid wordt dan ingebracht door zorgaanbieders uit verschillende sectoren (Opvoed en Opgroei problemen, jGGZ, LVGj, en Jeugdzorg+) die op regionale of provinciale schaal beschikbaar moeten zijn.

Nieuwe maatregel voogdij 'verschoven gezag'

Er is sprake van voogdij als er geen natuurlijke voogd bestaat en de voogdij is toegekend aan een voogd bij het Bureau Jeugdzorg.

Een van de wettelijke taken van het bureau jeugdzorg is het uitvoeren van voogdijmaatregelen. In de geschiedenis van de bureaus jeugdzorg en zijn voorgangers is door de jaren heen steeds aanmerkelijk meer aandacht uitgegaan naar de uitvoering van de andere jeugdbeschermings-taak, de ondertoezichtstelling. In 2003 constateerde de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming dat noch het verantwoordelijke ministerie, noch de bureaus jeugdzorg en de landelijk werkende instellingen, noch de beroepsgroep van de voogdijwerkers een duidelijke en eenduidige opvatting hadden over doelen en middelen van de voogdij. Ook ontbrak het aan aandacht van wetenschappers voor de theoretische en empirische onderbouwing van het voogdijwerk.

In 2007 is gestart met het ontwikkelen van een methode voor de uitvoering van de voogdij. Basisdoelstelling is (uit het theoretische fundament van Jo Hermans: 'Verschoven Gezag') zo snel mogelijk een stabiele opvoedingssituatie te realiseren inclusief gezagsoverdracht aan een natuurlijk persoon, de pleegouder of een burgervoogd.

De methode voogdij is ontwikkeld door Collegio/Van Montfoort en de producten zijn in mei 2010 opgeleverd. De methode is beschreven, er is een scholingsplan gemaakt en enkele aanvullende documenten waaronder over het vermogensbeheer en rapportageformats. De aangeboden

managementhandleiding met bouwstenen voor de implementatie heeft als onderlegger gediend bij de opstelling van dit implementatieplan.

Jeugdzorg Nederland (rechtsoptvolger van de MOgroep Jeugdzorg) heeft de eindverantwoordelijkheid voor het landelijke implementatietraject. Anders dan bij Delta wordt de implementatie niet landelijk aangestuurd. Elk bureau jeugdzorg kan zelf bepalen op welke wijze de implementatie zal plaatsvinden. Bureau Jeugdzorg Drenthe heeft in 2011 een plan van aanpak opgesteld om de nieuwe werkwijze in te voeren. De Provincie ziet toe op de uitvoering.

Praktijkonderzoek

Praktijkonderzoek maakt duidelijk welke organisaties voor welke jeugdige de meest adequate deskundigheid bezitten, zodat optimale zorg wordt ingezet.

Resultaat Gericht Meten (RGM)

RGM is een systeem ontwikkeld door PIONN i.s.m. verschillende universiteiten en het NJI, dat de resultaten van de hulp meet tijdens en na een behandeling. Dit systeem meet de draagkracht en draaglast van cliënt en cliëntstelsel en de cliënttevredenheid. RGM biedt ons als financier de mogelijkheid om effectieve en doelmatige programma's in te kopen.

Stepped-care

De beroepsopvoeders in pedagogische basisvoorzieningen, zoals kinderleidsters en leerkrachten, kunnen ouders voorlichten en ondersteunen bij de aanpak van veel voorkomende, 'gewone' gedragsproblemen van hun kinderen. Bij 'gewone problemen' valt te denken aan koppigheid, slaan of pikken van andermans spullen.

Kinderen en opvoeders die geen baat hebben bij dit aanbod, moeten een lichte vorm van hulp kunnen krijgen om de gedragsregulatie alsnog in orde te krijgen. Sommige kinderen en ouders hebben ook daaraan niet genoeg. Zij moeten specialistische hulp kunnen krijgen. Een dergelijke 'getrapte aanpak' staat ook wel bekend als 'stepped care'. Essentieel is dat elke stap bestaat uit effectieve interventies en daaromheen noodzakelijke ketens. Bij stepped care gaat het erom dat men – wanneer nodig – jeugdigen niet doorschuift, maar specialisten tijdelijk laat aanschuiven. Uitgangspunt daarbij is dat de gewone leefomgeving van de jeugdige zoveel mogelijk te versterken.

Zorggebieden jeugdzorg+

Veilig Opgroeien Drenthe (VOD)

Veilig Opgroeien Drenthe is het Drentse vervolg op het landelijke project RAAK in het kader van 'veilig opgroeien' gericht op de aanpak van kindermishandeling, zoveel mogelijk met de gezinsleden zelf. Hierbij wordt uitgegaan van de goede wil van ouders en het netwerk om het gezin heen.

Aan:
Ministerie van VWS
t.a.v. de directie Bedrijfsvoering afdeling Subsidies
Postbus 16006
2500 BA 's-GRAVENHAGE

Assen,
Ons kenmerk
Behandeld door mevrouw M. den Houting (0592) 36 5471
Uw kenmerk
Onderwerp: Meerjaren Beleidskader 2013 -2016

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u het definitieve Meerjaren Beleidskader 2013 -2016 in 4-voud aan. Na de inspraakperiode is het document geactualiseerd en de inspraakreacties zijn verwerkt. Op 19 december 2012 is het beleidskader door Provinciale Staten vastgesteld.

Het voorliggende Provinciaal Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013 – 2016 is vermoedelijk de laatste beleidsvisie die wij voor de jeugdzorg opstellen. Gepland is dat vanaf 2015 de gemeenten verantwoordelijk worden voor alle jeugd- en opvoedhulp aan kinderen, jongeren en hun opvoeders. Dit beleidskader staat daarom in het teken van een zorgvuldige overdracht van onze jeugdzorgtaken. De overdracht vindt plaats aan de hand van de Drentse pilot jeugd waarin alle betrokken partijen samenwerken. De deelnemers aan de pilot laten zich daarbij leiden door de notitie '*Als jeugd en toekomst tellen*'. Deze notitie geeft de verschillende stappen aan die nodig zijn om tot een zorgvuldige overdracht te komen. Bovendien wordt een nieuw inhoudelijk fundament gelegd voor een succesvolle aanpak.

In dit Meerjaren Beleidskader geeft de Provincie aan hoe de wettelijke taken jeugdzorg worden uitgevoerd tot aan de transitie van de jeugdzorg voorzien per 2015. Met u is afgesproken dat we ons houden aan de thans wettelijke regelgeving maar dat we op onderdelen kunnen experimenteren met vernieuwende programma's. Uw ministerie werkt aan een nieuwe wet die per datum transitie van kracht zal worden. We hebben dit meerjarenkader opgesteld voor een looptijd van 4 jaar. Het biedt derhalve een kader voor ons provinciale beleid ook als de transitie wordt uitgesteld.

Als bijlagen bij het Meerjaren Beleidskader 2013 -2016 ontvangt u de risicoparagraaf, het definitief vastgestelde boekje Drentse Visie "Als jeugd en toekomst tellen", de Impactanalyse Drentse Pilot jeugd en het geactualiseerde Spoorboekje Drentse Pilot jeugd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Drenthe,

Inspraaknotitie Meerjarenbeleidskader 2013 - 2016

De volgende instellingen en organisaties hebben schriftelijk of per e-mail gereageerd op het concept Meerjarenbeleidskader Jeugdzorg 2013 - 2016.

1. Yorneo
2. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe
3. Gemeente Coevorden
4. Gemeenten regio Zuidwest Drenthe
5. Drenthe College
6. Bureau Jeugdzorg Drenthe (BJZ)
7. Cliëntenraad Yorneo
8. Zorgbelang Drenthe
9. Promens Care
10. Gemeente Emmen

De reacties hebben op onderdelen geleid tot bijstelling van het uitvoeringsprogramma.

De ingediende reacties worden hierna samengevat en van commentaar voorzien.

Algemene reacties

a. Yorneo

Het Meerjarenbeleidskader heeft te weinig het karakter van een transitieafspraken tussen gemeenten en provincie. Er zijn onvoldoende waarborgen opgenomen voor wat de afgelopen jaren is opgebouwd vanuit gemeentelijk perspectief. Daarmee ontbreekt een samenhangende visie op transformatie van provincie naar gemeenten.

b. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe

De constructieve samenwerking tussen provincie en gemeenten wordt herkend. De regio Noord-Midden kan zich in grote lijnen vinden in de conceptversie van het meerjarenbeleidskader. Beslissingen van de provincie die gevolgen hebben voor de periode vanaf 2015 moeten gezamenlijk met gemeenten worden voorbereid.

De kennisateliers zorgen voor meer grip op de inhoud achter de plannen. Eenmalige kennisateliers per thema zullen ontoereikend zijn voor een zorgvuldige overheveling van expertise naar gemeenten.

De provincie kiest voor een zorgaanbod met nadruk op kwaliteitsverbetering, meer effectiviteit, kortere behandelduur en integratie in de keten om de grote instroom op te vangen en wachtlijsten te voorkomen. Als dat onvoldoende resultaat oplevert en de rijksmiddelen verder worden beperkt, hoe gaat de provincie dan het beleidskader

en uitvoeringsprogramma verantwoord bijstellen? Wat wordt gedaan om de uitgaven te beperken?

De regio Noord-Midden vraagt zich af of gespecialiseerd casemanagement op een verantwoorde manier kan worden afgebouwd en ingepast in de CJG's. Gaat deze overdracht van werkzaamheden dan gepaard met overdracht van middelen?

Is het niet beter te spreken van een beleidskader 2013 – 2015 om het overgangsmoment duidelijker naar voren te laten komen?

c. Gemeente Coevorden

Door uitvoering van de Drentse Pilot werken provincie en gemeenten samen aan een goede overdracht van jeugdzorgtaken. Afspraken en besluiten zijn verwerkt in het meerjarenbeleidskader en het uitvoeringsprogramma. De voorgestelde kanteling van de projectorganisatie draagt eraan bij dat het accent meer komt te liggen in de regio's.

Prioriteit van de gemeente ligt op lokaal niveau. Zo nodig wordt regionaal en provinciaal samenwerking gezocht. De Drentse pilot biedt hiervoor voldoende mogelijkheden.

d. Gemeenten regio Zuidwest Drenthe

De provincie is er opnieuw in geslaagd een helder perspectief voor de komende jaren neer te zetten. De samenwerking wordt als uiterst constructief ervaren. De visie in het beleidskader biedt een stevig fundament voor de komende jaren.

e. Drenthe College

Ook voor het beroepsonderwijs is het 'nabij halen' in plaats van doorverwijzen een belangrijk motto dat in verschillend opzicht kan bijdragen aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Begeleiding moet zoveel mogelijk binnen de school plaatsvinden en de zorgstructuur moet worden versterkt. Verbindingen tussen begeleiding op school en de overige hulpverlening zijn daarbij belangrijk. Het MBO wil partner zijn in de werkwijze: 1 gezin, 1 kind, 1 plan. Vraag is welke rol van het beroepsonderwijs hierin wordt verwacht wanneer van het desbetreffende gezin ook kinderen deelnemen aan het MBO?

Een andere vraag is in hoeverre extra begeleiding kan worden geboden in de onderwijssituatie voor jongeren die door jeugdzorg worden begeleid.

f. Bureau Jeugdzorg Drenthe

De provincie heeft de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg met succes waargemaakt. We staan aan de vooravond van opnieuw een renovatie van het jeugdzorgstelsel met een grote verantwoordelijkheid voor gemeenten. Organisaties worden uitgedaagd om zich op basis van de visie 'Als jeugd en toekomst tellen' verder te ontwikkelen en bij te dragen aan meer integraliteit. BJZ gaat ervan uit dat haar activiteiten uiterlijk in 2015 worden overgedragen aan andere organisaties.

Hiermee wordt de opgebouwde expertise en capaciteit naar verwachting behouden, speciaal waar het gaat om complexe problematiek waarbij de ontwikkeling en veiligheid van kinderen ernstig wordt bedreigd.

Tenslotte wil BJZ tijdens het proces van transitie aandacht blijven vragen voor risico's zoals het verlies van kwaliteit en doelmatigheid. Bovendien wordt veel waarde gehecht aan 'mens volgt werk' om werkgelegenheid en deskundigheid te behouden, zeker in deze tijden van crisis.

g. Cliëntenraad Yorneo

In het algemeen is er te weinig aandacht voor preventie en vroegsignalering. De cliëntenraad is wel blij met de extra aandacht voor de coördinatie van hulp aan gezinnen. Onduidelijkheid bestaat over de verantwoordelijkheid en financiering hiervan. Verder is onduidelijk of de reductie van gespecialiseerd casemanagement door de voorgestelde maatregelen wordt gerealiseerd. Het is de vraag of de capaciteit bij de CJG's en andere organisaties voldoende is om dit op te vangen. Een andere vraag is welke middelen de gezinsregisseur heeft om wachtlijsten en wachttijden te voorkomen.

De cliëntenraad vindt dat jeugdigen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving moeten opgroeien en onderschrijft daarom de ambitie van de provincie om de gemiddelde duur van de OTS te verlagen. Onduidelijk is hoe kort deze periode kan zijn.

h. Zorgbelang Drenthe

De plannen van de provincie geven heldere contouren en randvoorwaarden aan. Zorgbelang onderschrijft van harte de visie: 'Als jeugd en toekomst tellen' waarin de vraag en situatie van de cliënt uitgangspunt is. Voor de transitie is de dialoog met cliënten van groot belang. Dit wordt door Zorgbelang kritisch gevolgd.

i. Promens Care

Promens Care ziet in toenemende mate raakvlakken en overlap tussen de huidige jeugdzorg en de ondersteuning die Promens Care biedt. In deze reactie zet Promens Care haar visie uiteen op de toekomstige jeugdzorg vanuit de gedachte om expertise in te zetten waar dat nodig is. De visie is uitgewerkt aan de hand van de volgende elementen: Promens Care als zorgaanbieder; het aanbod voor kinderen en jeugdigen; het aanbod in het kader van de jeugdzorg en de komende transitie; ontwikkelingen in het landelijke beleid.

j. Gemeente Emmen

De gemeente Emmen heeft nog een paar vraagpunten, met name daar waar taken niet meer door Bureau Jeugdzorg zullen worden opgepakt, maar mogelijk wel door de CJG's. Ook vindt de gemeente het belangrijk de rollen tussen de provincie en gemeente helder te houden. Het is goed daarover met elkaar in gesprek te gaan/blijven zoals dat momenteel al gebeurt.

Beschouwing

a. Yorneo

De transitie is juridisch als volgt vormgegeven: De provincie bouwt haar taken in het kader van de Wet op de Jeugdzorg eind 2014 af. Dan geeft het rijk gemeenten de opdracht om het brede jeugdzorgterrein te gaan vormgeven binnen de kaders van een nieuwe Jeugdwet. Wij hebben daarom gekozen voor een route waarbij er vanuit een gezamenlijk gevoeld belang wordt gewerkt aan de bouw van een nieuw jeugdzorgstelsel in Drenthe. Wij willen daarbij de verworvenheden van ons jeugdzorgbeleid inbrengen. Dat hebben we gedaan door samen met de gemeenten een samenhangende kadervisie te ontwikkelen genaamd 'Als jeugd en toekomst tellen'. Deze visie wordt nu in de drie regio's verder uitgewerkt. Gemeenten maken daarbij hun eigen keuzes, maar kijken nadrukkelijk naar succesvolle projecten die door de provinciaal werkende organisaties zijn ontwikkeld.

b. Gemeente regio Noord-Midden Drenthe

Wij zijn blij met de ondersteunende woorden.

Binnen de Pilot jeugd zoeken we met gemeenten naar mogelijkheden om kennis te delen en over te dragen. We kijken daarbij naar goede voorbeelden uit andere regio's, zoals gezamenlijke poules van ambtenaren van provincie en gemeenten. Korting op budgetten maakt efficiënter werken noodzakelijk. We zullen ons in 2013 blijven inzetten om alle jeugdigen en hun ouders tijdig van een adequaat aanbod te voorzien. Hoe beter en efficiënter de samenwerking verloopt, hoe meer jeugdigen voor hetzelfde budget kunnen worden geholpen. Ook het toepassen van de principes van eigen kracht en oplossingsgericht werken (Positief Opgroeien Drenthe) in de keten, werpt inmiddels zijn vruchten af. We verwachten dat gemeenten hun organisaties blijven stimuleren om volgens deze principes te werken. Het inrichten van één toegang binnen de CJG's, inclusief toegangstaken BJZ, zal ook de samenwerking bevorderen.

Het is de vraag of de kortingen per 2015 gerealiseerd kunnen worden zonder kwaliteitsverlies en het ontstaan van wachtlijsten. We zijn hierover in gesprek met het rijk en de VNG.

We financieren een groot aantal zaken casemanagement uit onze reserves, omdat er meer zaken worden uitgevoerd dan begroot. Casemanagement blijft in de toekomst nodig, maar niet in de huidige omvang. Dit aanbod past volgens de Drentse pilot bij de zorgcoördinatie in de CJG's. Waar nodig wordt dan gespecialiseerde zorg 'nabij gehaald'. Als het aantal zaken tot 500 wordt teruggebracht houden we geen geld over, maar brengen we de begroting in evenwicht. Een overdracht van middelen uit de doeluitkering is voorzien per 2015.

Het meerjarenbeleidskader is opgesteld volgens de landelijke P&C cyclus en die vereist een planning voor vier jaren. De periode 2013 – 2016 wordt daarom gehandhaafd.

c. Gemeente Coevorden

We zijn blij met de positieve reactie vanuit Coevorden.

d. Gemeenten regio Zuidwest Drenthe

We waarderen de positieve opmerkingen van de regio Zuidwest.

e. Drenthe College

We zien de reactie van het Drenthe College (DC) als een waardevolle bijdrage aan onze plannen. Graag maken wij samen met gemeenten en het DC een afspraak om verder van gedachten te wisselen over ieders rol en taken. In het nieuwe jeugdzorgfundament gaat veel aandacht uit naar goede verbindingen tussen ouders in de buurt en ouders en school. Integrale ondersteuning en zorg moeten dichterbij huis gemakkelijker tot stand komen. Jeugdzorgaanbieders worden uitgedaagd hun professionaliteit beschikbaar te stellen aan de primaire leer- en leefmilieus. Provincie en gemeenten stellen de principes van Positief Jeugdbeleid/Positief Opvoeden daarbij centraal.

f. Bureau Jeugdzorg Drenthe

We zijn blij met uw ondersteunende woorden. We zijn er ons terdege van bewust dat de transitie vooral ook voor uw organisatie verstrekkende gevolgen heeft. We verwachten dat vooral de taken AMK, JB en JR op een eenduidige wijze worden ingebracht in het nieuwe stelsel. Voor wat betreft de Toegangstaken zullen we er alles aan doen om uw werkzaamheden op een goede wijze onder de aandacht te brengen van gemeenten zodat ze een goede plek krijgen in de CJG's/ gebiedsteams. De opdracht tot het verkennen van Toekomstscenario's Bureau Jeugdzorg die gezamenlijk door Provincie en Gemeenten is verstrekt zien we als een eerste stap waarbij we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen in dit transitieproces. De gevolgen voor het personeel heeft onze blijvende aandacht en staat ook benoemd in de nota overgangsmaatregelen die door het rijk, IPO, VNG en Jeugdzorg Nederland is opgesteld en die ook binnen de Drentse Pilot Jeugd wordt gehanteerd.

g. Cliëntenraad Yorneo

Vroegsignalering en preventie is al enkele jaren een gemeentelijke taak. Deze taak wordt ook door de gemeenten gefinancierd. Het overleg over het gespecialiseerd casemanagement wordt nadrukkelijk met de CJG's, de

zorgaanbieders en met BJZD gevoerd.

h. Zorgbelang Drenthe

We zijn blij met de reactie van Zorgbelang en begrijpen dat zij de positie van de cliënten zullen volgen.

i. Promens Care

We snappen dat Promens Care graag haar aanbod onder de aandacht te brengen, maar adviseren dat toch vooral in het kader van de Drentse pilot richting de gemeenten te doen.

j. Gemeente Emmen

We zijn het met de gemeente eens dat het belangrijk is de rollen helder te houden en hierover in gesprek te blijven. De vragen die er nog leven worden vanuit de pilot verder opgepakt.

Conclusie

De reacties geven geen aanleiding tot aanpassing van het plan.

Reacties per hoofdstuk

Inleiding (pagina 5 en 6)

a. Drenthe College

Het onderwijs komt marginaal ter sprake. De provincie geeft aan dat het onderwijsbeleid niet tot haar wettelijke taken behoort. De gepropageerde samenwerking met het onderwijs wordt niet verder geconcretiseerd, terwijl het Drenthe College het grootste deel van de jongeren in huis heeft en daarmee als belangrijke vindplaats kan worden beschouwd. Zo kan het DC bijdragen aan een preventieve aanpak.

Waarom legt de provincie hier de nadruk op het ontbreken van een wettelijke taak in plaats van op het motto 'Nabij zijn en aansluiten'? Welke gedachten zijn er om tot passende afstemming te komen zonder dat het tot taakverzwaring en extra tijdsinvestering leidt in het onderwijs?

Het Drenthe College vraagt aandacht voor de rol van de jeugdarts in de school als onderdeel van de preventieve taak van provincie en gemeenten, eventueel aangevuld met een psychiatrisch verpleegkundige.

Beschouwing

a. Drenthe College

Het Drenthe College benoemt een aantal interessante thema's waarover we graag van gedachten willen wisselen in het kader van de Drentse pilot en het Passend onderwijs.

We ontwikkelen een passende ondersteuning op maat vanuit de brede jeugdzorg richting het onderwijs. De rol van het (gespecialiseerd) casemanagement maakt daar onderdeel van uit. Op basis van 1 kind, 1 gezin, 1 plan wordt de zorgcoördinatie vorm gegeven.

Wij hebben kennis genomen van het signaal van het Drenthe College over het belang van de jeugdarts en gaan ervan uit dat het signaal ook wordt afgegeven aan de gemeenten.

Conclusie

De reacties geven geen aanleiding de tekst aan te passen.

1. Provinciale taken (pagina 7 t/m 16)

a. Yorneo

P. 11: Indicatiestelling: Het anticiperen op een tweestappenmodel komt onvoldoende tot uiting. Zo bevat de zin: 'Het zorgaanbod is vernieuwend...' een tegenstelling.

P. 12: Nieuwe toetreders: Het ligt niet voor de hand om nu nog nieuwe instellingen toe te laten. De tekst op pagina 12 suggereert dat dit wel mogelijk is.

P. 12: Eisen aan hulpverleningsinstellingen: Ook aan gespecialiseerd casemanagement van BJZ moeten eisen gesteld worden. Nu is dat onduidelijk.

P. 12: Inkoop landelijk werkende instellingen: Het budget van de landelijk werkende instellingen wordt op termijn aan de doeluitkering toegevoegd. Yorneo krijgt de plicht elk kind op te nemen, al of niet via inkoop van hulp. Inkoop leidt tot reductie van de eigen doeluitkering. Hiervan gaat een extra prikkel uit. Dit systeem is niet mogelijk bij handhaving van de passage op pagina 12: 'Ons doel is om het zorgaanbod...' Het zou betekenen dat BJZ invloed heeft op het zorgvolume van Yorneo. Dit ondergraaft de inkoopprikkel en de rol van Yorneo ten aanzien van de LWI's.

P. 13: JeugdzorgPlus: In de tekst wordt niet goed duidelijk in welk opzicht de financiering van jeugdzorgPlus verschilt van die van bijvoorbeeld de Hoenderlooggroep (die immers ook jeugdzorgPlus doet). Yorneo heeft voorkeur voor een inkoopcombinatie om zo meer lokaal te kunnen helpen. Hierdoor kan de groei van het aantal kinderen richting het Poortje worden teruggedrongen.

P. 10-13: Ouder- en Kindcentrum: Een uitgewerkte visie op de ontwikkeling van ouder- en kindcentra ontbreekt.

P. 10-13 en p. 15-16: Positief Opvoeden Drenthe: Yorneo mist de opdracht om Positief Opvoeden Drenthe (professionele leergemeenschappen, trainingen, e.d.) verder vorm te geven.

P. 16: Betere Kansen: Yorneo vindt het belangrijk te verwijzen naar de notitie Verbinden en Aansluiten. Het gaat daarbij vooral om het tweestappenmodel naar hulpverlening dat onderwijs met jeugdzorg verbindt.

b. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe

1.1 Uitvoering Toegangstaken BJZ: de regiogemeenten willen prioriteit geven aan het in beeld brengen van cliëntroutes in de regioplannen.

1.2 AMK: Over de schaal van de bovenlokale samenwerking noemt de transitieagenda alleen de bestaande samenwerkingsverbanden waarop zo mogelijk aangesloten kan worden. De Drentse schaal is een keuze van gemeenten.

1.3 Jeugdbescherming/jeugdreclassering: Sluit de certificering, waarmee kwaliteit en beschikbaarheid van het aanbod gewaarborgd kunnen worden aan bij de certificering die is opgenomen in de concept Jeugdwet?

Waar gesproken wordt over toekomst BJZ Drenthe komt de rol van gemeenten nog onvoldoende naar voren. Alle keuzes moeten in overleg met gemeenten worden gemaakt, omdat zij over 2 jaar verantwoordelijk zijn.

1.4. Zorgaanbod: Hoe wordt ervoor gewaakt dat er geen woud aan zorgprogramma's ontstaat? De regiogemeenten vinden het belangrijk dat innovatie en scholing integraal onderdeel zijn van de kostprijs.

Doel van de provincie is om het zorgaanbod zoveel mogelijk te laten verzorgen door Yorneo. Alleen als de zorg daarom vraagt, komt een andere zorgaanbieder in beeld. Hoe vaak is dit de afgelopen jaren voorgekomen?

De gegevens over de kosten per unieke cliënt kunnen niet meteen worden gekoppeld aan cliëntroutes en inzicht in de zorg.

c. Drenthe College

Het DC wil graag meer duidelijkheid over termen als expertise-ondersteuningspunt, backoffice en gebiedsgerichte teams vooral waar het gaat om de betekenis voor het (beroeps)onderwijs.

Het DC vraagt hoe het onderwijs met het ZAT, de interne zorgstructuur en het schoolmaatschappelijk werk de verbinding gaat maken met coördinatie van zorg.

Welke rol speelt het CJG daarin?

Voor het onderwijs is het belangrijk dat partners van het CJG aanschuiven bij het ZAT en dat coördinatie van zorg plaatsvindt waar het probleem zich voordoet. In dit verband is de vraag waarom er ook nog gespecialiseerd casemanagement moet zijn en wat het onderwijs daarvan merkt?

De plannen rondom netwerk- en trajectberaden zullen tot gevolg hebben dat jongeren langer in hun eigen leefsituatie verblijven. Onduidelijk is tot welke belasting dit leidt in het onderwijs. Hierover heeft het DC een aantal concrete vragen.

Doel is om het zorgaanbod zoveel mogelijk te laten verzorgen door Yorneo, maar studenten in het MBO hebben te maken met verschillende zorgaanbieders. Is het

niet zo dat in de praktijk kennis en competenties van andere organisaties eveneens een rol moeten spelen om de veranderingen in de jeugdzorg te laten slagen?

d. Bureau Jeugdzorg Drenthe

AMK: Samen met de GGD wordt gezocht naar samenwerking tussen AMK en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG). Dit vraagt om waarborgen voor specifieke aandacht voor kindermishandeling en voor samenwerking met de jeugdbescherming, het Veiligheidshuis en het CJG.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering: BJZ onderzoekt de mogelijkheid tot samenvoeging van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering met Groningen en Fryslan. Dit valt samen met de veiligheidsregio Noord Nederland. Belangrijke voorwaarde is de waarborg dat gezinsvoogd en jeugdreclasserders lokaal en herkenbaar kunnen blijven werken.

Toegang: Bij de overdracht van functies naar de CJG's zijn waarborgen voor kwaliteit en doelmatigheid van groot belang. BJZ gaat hierover in gesprek met gemeenten teneinde te komen tot goed werkende afspraken.

Serviceafdeling: BJZD onderzoekt de mogelijkheden om deskundigheidsbevordering te bundelen met andere instellingen en onder te brengen in een ondersteuningspunt POD/VOD.

Beschouwing

a. Yorneo

P. 11: Indicatiestelling: We zoeken nadrukkelijk naar vernieuwing in het licht van de nieuwe visie, maar zijn daarbij tot 2015 gehouden aan de kaders van de huidige Wet op de Jeugdzorg. Daarin staat vermeld dat jeugdigen 'recht hebben op zorg' na een indicatie van Bureau Jeugdzorg. Inmiddels is onder meer door rechterlijke uitspraken gebleken dat dit recht op jeugdzorg gehandhaafd moet blijven tot de Wet op de Jeugdzorg is vervangen door nieuwe wetgeving. In nauwe afstemming met VWS en de inspectie jeugdzorg zoeken we naar mogelijkheden om deze indicatiestelling zo eenvoudig en cliëntvriendelijk mogelijk uit te voeren. Tussenkomen van Bureau Jeugdzorg blijft daarbij echter noodzakelijk

P. 12: Nieuwe toetreders: Ons beleid is inderdaad terughoudend tenzij er specifiek zorgaanbod nodig is wat Yorneo niet kan leveren. Wij zijn bezig met het ontwikkelen van beleid waarin Yorneo in de rol van hoofdaannemer afspraken maakt met onderaannemers. Zie hiervoor ook de paragraaf Inkoop Landelijk Werkende Instellingen.

P. 12: Eisen aan hulpverleningsinstellingen: Dit is voor ons geen aanleiding om de tekst te wijzigen.

P. 12: Inkoop landelijk werkende instellingen: Wij zullen de zin 'naar het oordeel van BJZ Drenthe' verwijderen. Het beleid Inkoop landelijk Werkende Instellingen is nog in ontwikkeling. Wij zijn hierover in overleg met de Landelijk Werkende

Instellingen, Yorneo en BJZ. Wij betrekken gemeenten hierbij.

P. 13: JeugdzorgPlus: Dit is voor ons geen aanleiding om de tekst te wijzigen. Wij zijn het met Yorneo eens dat het zeer ongewenst is dat het aantal kinderen richting Het Poortje is opgelopen. In 2010 zijn er 188 jongeren uit de 3 noordelijke provincies geplaatst bij Het Poortje en in 2011 zijn dat er 217. In 2012 verwacht Het Poortje evenveel jongeren uit de drie Noordelijke provincies te moeten opnemen als in 2011. Dat betekent zo'n 197 jongeren.

De cijfers voor Drenthe zijn:

- 37 jongeren in 2010
- 55 jongeren in 2011

Aantal Drentse jongeren in 2012 nog onbekend.

Wij zijn samen met VWS in overleg met Het Poortje over de inzet van Doen Wat Werkt. Dit programma is recent geactualiseerd.

P. 10-13: Ouder- en Kindcentrum: De tekst wordt door ons aangevuld.

P. 10-13 of 15-16: Positief opvoeden Drenthe: Hierover zijn inmiddels afspraken gemaakt met de GGD Drenthe, Icare en Gemeenten. De tekst wordt daarom door ons aangevuld.

b. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe

1.1 Uitvoering Toegangstaken BJZ: We zullen prioriteit geven aan het in beeld brengen van cliëntroutes in de regioplannen, maar zijn daarbij wel afhankelijk van de organisatiekracht in de diverse CJG's.

1.2 AMK: Verkend wordt of het AMK op provinciale of regionale schaal vormgegeven kan worden. Wij hebben goede ervaringen met het AMK op provinciale schaal. Uit diverse landelijke benchmarks en onderzoeken blijkt dat het AMK erg goed functioneert.

1.3 Jeugdbescherming/jeugdreclassering: In de ontwerp Jeugdwet is slechts een eerste aanzet gegeven voor certificering. Het ministerie van V&J werkt de bepalingen verder uit. Ze spelen een belangrijke rol bij de positionering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

We vinden het belangrijk dat gemeenten via de VNG meer worden betrokken bij de diverse verbetertrajecten. De uitvoering hiervan is wel wettelijk bepaald omdat er overal rechtsgelijkheid moet zijn. Dit beperkt de invloed van individuele gemeenten.

1.4 Zorgaanbod: Wij nemen al sinds enige jaren innovatie en scholing op in de kostprijzen waardoor we beschikken over bewezen effectieve programma's die efficiënt zijn en veel resultaat opleveren. Hopelijk nemen ook andere financiers deze werkwijze over. Wellicht kunnen Ouder en Kindcentra/kenniscentra een rol spelen in een betere afstemming van scholing en innovatie bij de diverse aanbieders. We zullen de tekst hiertoe aanscherpen en verhelderen.

Het komt per jaar gemiddeld 10 keer voor dat we een andere zorgaanbieder moeten zoeken voor een zeer gespecialiseerd aanbod. Hierin is het aanbod van

de landelijk werkende instellingen niet meegenomen. Een preferente aanbieder met voldoende omvang is nodig om kwaliteit te kunnen bieden en om een flexibel aanbod op maat te kunnen leveren.

Het koppelen van gegevens aan o.a. cliëntroutes is ook onze wens, maar blijkt in de praktijk niet haalbaar door privacywetgeving. We hebben landelijk aangekaart of een verruiming van de gegevensuitwisseling tot de mogelijkheden behoort.

c. Drenthe College

De opmerking over de termen is voor ons aanleiding nadere uitleg te geven en beschrijvingen waar nodig aan te vullen. Wij verwijzen ook naar de informatie op de website: www.drentsepilot.nl

Over de coördinatie van zorg gaan we graag in gesprek met het Drenthe College. De belangrijkste doelstelling van de transitie is dat de verschillende onderdelen van de jeugdzorg bij elkaar worden gebracht en dat integrale ondersteuning en zorg dichtbij huis gemakkelijker tot stand komt. Het onderwijs speelt hierin een belangrijke rol. Wij vragen Yorneo om kennis en vaardigheden aan het onderwijs toe te voegen, waardoor professionals zoals leerkrachten beter in staat zijn tot de ontwikkeling van een positieve leefomgeving. Het onderwijs zal dat hopelijk merken door een toename van het werkplezier van leerkrachten en groepsleidsters, zodat negatieve sancties ook minder toegepast hoeven te worden.

Het Poortje werkt in opdracht van VWS een businesscase uit waarin de vragen van het DC over netwerk- en trajectberaden voor een deel worden uitgewerkt. Verder gaan we hierover, zoals eerder aangegeven, graag in gesprek met het DC.

Als provincie hebben wij behalve over Yorneo geen zeggenschap over andere zorgaanbieders in aangrenzende sectoren van de jeugdzorg. De stelselherziening heeft als belangrijk voordeel dat er sprake is van 1 financier. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat kan worden gewerkt met 1 (gezins) regisseur vanuit het CJG. Deze is aanspreekbaar tijdens het traject en zorgt ervoor dat de verschillende zorgvormen goed op elkaar aansluiten.

d. Bureau Jeugdzorg Drenthe

Het onderzoeken van de toekomstscenario's voor het AMK, waarbij specifiek wordt gekeken naar samenhang met de Steunpunten Huiselijk Geweld die nu bij GGD Drenthe zijn ondergebracht, behoort inmiddels tot de opdracht binnen de Pilot Jeugd. In het verkennen van scenario's zullen uw opmerkingen zeker worden meegenomen. We zullen de tekst hierop aanpassen.

Ook het onderzoeken van toekomstscenario's voor de JB en JR behoort tot de opdracht in de Drentse Pilot Jeugd. We zijn voorstander van een brede verkenning waarbij alle mogelijkheden en onmogelijkheden van bijv. wettelijke beperkingen worden verkend. De wettelijke bepalingen (eisen voor certificering)

in deze zijn echter nog niet definitief. Provincie en gemeenten hebben in hun opdracht tot verkenning al vermeld dat, welk scenario er ook gekozen wordt, de functies JB en JR lokaal herkenbaar uitgevoerd moeten worden.

Ook de opdracht om de toegangstaken binnen de (regionale) CJG's te positioneren behoort tot de opdracht die binnen de Pilot is verstrekt. De regie voor deze opdracht ligt bij de kwartiermakers. Wij zullen er samen met u op toezien dat de toegangstaken van het BJZ worden ingebracht in de CJG's op een wijze die in de transitiefase voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Per datum transitie is het aan gemeenten om deze taken te positioneren. We trachten in een zo vroeg mogelijk stadium van gemeenten te horen welke plannen ze hebben met de toegangstaken zodat we ons daar samen met u op kunnen voorbereiden. We zullen er alles aan doen om kwaliteit en doelmatigheid te waarborgen.

Conclusie

De reacties geven aanleiding de tekst aan te passen.

2. Transitieplan (pagina 17 t/m 23)

a. Drenthe College

Het DC vraagt of BJZ de enige schakel is die in de toekomst verwijst naar jeugdzorginstellingen. Betekent dit dat BJZ niet mag worden gepasseerd als op basis van een interne analyse op school, samen met het schoolmaatschappelijk werk, de keuze voor een passende verwijzing is gemaakt?

Beschouwing

a. Drenthe College

Toegangstaken van BJZ krijgen grotendeels een plaats in de huidige CJG's. Deze leggen verbinding met de ZAT's in het onderwijs. Uiterlijk vanaf 2015 vervangt een systeem van professioneel verwijzen de indicatiestelling. Waar mogelijk vormen BJZ en de CJG's vanaf 2013 één centrale toegang.

Conclusie

De reacties geven geen aanleiding de tekst aan te passen.

3. Financieel kader (pagina 24 t/m 26)

a. Yorneo

P. 24-26: Bezuiniging: Verwijzing naar de op handen zijnde bezuiniging ontbreekt, bijvoorbeeld dat Yorneo hierop in de reserveringen moet anticiperen.

P. 31 e.a.: Gebiedsgerichte teams: Deze vormen een gemeentelijke aangelegenheid en hebben geen invloed op provinciaal beleid. De provincie moet zich inspannen om de aansluiting tussen provinciale jeugdzorg en gebiedsgerichte teams te optimaliseren door bijvoorbeeld te verwijzen naar het project Positief Opvoeden Drenthe.

b. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe

3.2 Doeluitkering jeugd (P.25): Bij de overdracht van toegangstaken BJZ is het uitgangspunt: mens volgt werk, zodat kennis niet verloren gaat. Voor de regiogemeenten is dit ondergeschikt aan het regionaal vormgeven van intersectoraal casemanagement en het voorkomen van overlap met taken van zorgaanbieders.

Beschouwing

a. Yorneo

P. 24-26: Bezuiniging: Wij zullen de tekst in het uitvoeringsprogramma actualiseren met de informatie uit het nieuwe Regeerakkoord.

P. 31 e.a.: Gebiedsgerichte teams: In de tekst staat helder omschreven wat de provinciale rol is in het transitieproces. We ondersteunen de vorming van gebiedsteams mede door het faciliteren van POD en VOD, maar de vormgeving en inrichting is een zaak van individuele gemeenten. Daar waar sprake is van het vormen van een gezamenlijke toegang door CJG ketenpartners en BJZ Drenthe worden wij actief betrokken en zullen we uiteindelijk moeten beoordelen of deze gezamenlijke toegang past binnen de kaders van de huidige Wet op de Jeugdzorg. Dit geeft geen aanleiding om de tekst te wijzigen.

b. Gemeenten regio Noord-Midden Drenthe

Uitgangspunt van de transitie is dat er efficiënter gewerkt wordt en dat overlap wordt vermeden. Hieraan kan deskundigheid vanuit provinciale organisaties zoals BJZ een belangrijke bijdrage leveren. Het is aan gemeenten te bepalen welke functies nodig zijn in het nieuwe stelsel, maar we gaan ervan uit dat medewerkers uit de provinciale jeugdzorg daarin een positieve rol kunnen vervullen. Voor ons is daarbij het uitgangspunt dat zoveel mogelijk medewerkers hun baan kunnen houden. In de Drentse pilot zullen hiervoor nadere plannen worden ontwikkeld, rekening houdend met het landelijk beleid.

Conclusie

De reacties geven aanleiding de tekst aan te passen.